

**T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**KONYA İLİ ORTAÖĞRETİM İKİNCİ KADEME
ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİKSEL BEĞENİLERİ ÜZERİNE
KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA**

Merve SOYCAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Feyzan GÖHER VURAL

Konya – 2013

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Merve SOYCAN
	Numarası	118309021003
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi / Müzik Öğretmenliği
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
Tezin Adı	Konya İli Ortaöğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Müziksel Beğenileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma	

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

Merve SOYCAN

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Adı Soyadı	Merve SOYCAN
Numarası	118309021003
Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi / Müzik Öğretmenliği
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Feyzan GÖHER VURAL
Tezin Adı	KONYA İLİ ORTAĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİKSEL BEĞENİLERİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan *Konya ili Orta Öğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Müziksel Beğenileri Üzerine* başlıklı bu çalışma 21.../06.../2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı Danışman ve Üyeler
Doç. Dr. Feyzan (Göher) Vural
Prof. Yusuf Akbulut
Yrd. Doç. Dr. Hülya Karaoğlu

İmza
J. Vural
Y. Akbulut
H. Karaoğlu

ÖNSÖZ

Araştırma boyunca, sabrıyla, güler yüzüyle bana her konuda destek ve yardımcı olan danışman hocam Sayın Doç. Dr. Feyzan GÖHER VURAL' a, anketi uygulamama yardımcı olan tüm okul idarecilerine, ankete katılan öğrencilere ve maddi-manevi her türlü desteğiyle yanımda olan aileme ve arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Haziran 2013
Merve SOYCAN

ÖZET

KONYA İLİ ORTAÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİKSEL BEĞENİLERİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA

Müzik eğitimi, gerek bireyin gerekse toplumun gelişiminde önemli etkileri olan bir süreçtir. Bu süreç, bireyin müziksel beğenisinin gelişmesinde de etkili olabilecek bir dönemdir. Müziksel beğeni, eğitimin yanı sıra diğer pek çok değişkene de bağlı olarak farklılaşabilmektedir. Söz konusu değişimlerden birisi de orta öğretim başarı puanı (OÖBP) olabilir.

Literatür taramasına dayalı betimsel karakterli bu çalışmada, yukarıda ifade edilen varsayımı denemek ve konuya ilişkin veriler oluşturabilmek adına, Konya ilinde, OÖBP yüksek, OÖBP orta ve OÖBP düşük olan liselerde öğrenim gören öğrencilere yönelik bir araştırma yapılmıştır. Çalışmada, öğrencilerin müziksel beğenilerini karşılaştırarak, konuyla ilgili tespitlerde bulunmak, araştırmanın konusuyla ilgili durum saptaması yapmak ve ardından gerekli önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Orta Öğretim Başarı Puanı, Müziksel Beğeni, Lise Dönemi Gençleri, Müzik Eğitimi

SUMMARY

A COMPARATIVE RESEARCH ON MUSICAL TASTES OF THE STUDENTS AT THE SECOND STAGE OF SECONDARY EDUCATION IN THE PROVINCE OF KONYA

Music education is a process that has important impacts on both the development of society and individual. This process is a period that will also be effective on the development of individual's musical taste. Musical taste can become different based on various variables as well as education. One of the stated variables can be Grade Point Average for High School (GPA).

In this descriptive study based on literature review, a research is conducted for the students who study in high schools that have high GPA, medium GPA and low GPA, in KonyaProvince, to test the hypothesis before mentioned and to create data related to the subject. In the study, by comparing the students' musical tastes, it is aimed to make an observation about the subject, to determine the situation related to the subject of the research and then to make necessary suggestions.

Key Words: Grade Point Average for High School (GPA), Musical Taste, High School Teenagers, Music Education

KISALTMALAR

OÖBP: Orta Öğretim Başarı Puanı

A: OÖBP Yüksek Seviyede Olan Gruptaki Öğrenciler

B: OÖBP Orta Seviyede Olan Gruptaki Öğrenciler

C: OÖBP Düşük Seviyede Olan Gruptaki Öğrenciler

İÇİNDEKİLER

Bilimsel Etik Sayfası	ii
Tez Kabul Formu	iii
Önsöz	iv
Özet	v
Summary.....	vi
Kısaltmalar.....	vii
Tablolar Listesi.....	xi

BÖLÜM I..... 1

GİRİŞ..... 1

1. Müzik-İnsan İlişkisi ve Bu İlişki İçinde Şekillenen Müziksel Beğeni Kavramı.....	2
1.1. Beğeni	3
1.1.1. Müziksel Beğeni ve Müziksel Alışkanlıklar	4
1.1.1.1. Müziksel Beğeniye Şekillendiren Kültür Kavramı	5
1.1.1.2. Müzik Kültürü	6
1.1.1.3. Türk Müzik Kültürü	6
1.1.1.3.1. Türk Müzik Kültürünün Tarihsel Dönemleri	8
1.1.1.4. Konya İli Müzik Kültürü	13
1.1.2. Lise Dönemi Öğrencilerinin Müziksel Beğenileri Ve Müziksel Alışkanlıkları.....	15
1.2. Problem	17
1.2.1. Alt Problemler	17
1.3. Araştırmanın Amacı	18
1.4. Araştırmanın Önemi	18
1.5. Sayıtlar	19
1.7. Sınırlılıklar	19

BÖLÜM II	20
2.1. YÖNTEM.....	20
2.1.1. Araştırma Modeli	20
2.1.2. Evren ve Örneklem	20
2.1.3. Verilerin Toplanması	21
2.1.4. Verilerin Analizi	21

BÖLÜM III 22

3.1. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular 22

3.2. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Sınıflarına Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular 23

3.3. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Çaldıkları ya da Çalmak İstedikleri Çalgılara Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular 24

3.4. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Müzik Dinlemek İçin Ayrılan Zamana Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular 32

3.5. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Dinlenen Müziğe Nerelerden Ulaşıldığına Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular 34

3.6. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Dinlenen Müzik Türlerine Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular 37

3.7. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Sevdikleri Şarkıcı Ya Da Müzik Gruplarına Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular 41

3.8. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Daha Önce Belirttikleri Şarkıcı Ya Da Müzik Gruplarını Sevme Nedenlerine Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular	47
3.9. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin İleride Müziği Meslek Edinme Durumuna Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular	50
3.10. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin İleride Müzik Dışında Seçmeyi Düşündükleri Mesleklere Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular.....	51
BÖLÜM IV	57
4.1. Sonuçlar	57
4.2. Öneriler	60
KAYNAKÇA	64
EKLER	69
ÖZGEÇMİŞ	75

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1A, 1B ve 1C Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Cinsiyetleri.....	22
Tablo 2A, 2B ve 2C Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Sınıfları.....	23
Tablo 3A, 3B ve 3C Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Çaldıkları / Çalmak İstedikleri Çalgılar	24
Tablo 3.1A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çaldıkları Çalgı Aletleri.....	26
Tablo 3.1B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çaldıkları Çalgı Aletleri.....	27
Tablo 3.1C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çaldıkları Çalgı Aletleri.....	28
Tablo 3.2A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çalmak İstedikleri Çalgı Aletleri...	29
Tablo 3.2B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çalmak İstedikleri Çalgı Aletleri...	30
Tablo 3.2C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çalmak İstedikleri Çalgı Aletleri...	31
Tablo 4A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dinlemeye Ayırdıkları Zaman.....	32
Tablo 4B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dinlemeye Ayırdıkları Zaman.....	33
Tablo 4C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dinlemeye Ayırdıkları Zaman.....	33

Tablo 5A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müziklere Ulaştıkları Yerler.....	34
Tablo 5B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müziklere Ulaştıkları Yerler.....	35
Tablo 5C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müziklere Ulaştıkları Yerler.....	36
Tablo 6A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri.....	37
Tablo 6B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri.....	38
Tablo 6C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri.....	39
Tablo 7A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcı / Grup Adı.....	41
Tablo 7B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcı / Grup Adı.....	43
Tablo 7C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcı / Grup Adı.....	45
Tablo 8A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcıları / Grupları Sevme Nedenleri.....	47
Tablo 8B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcıları / Grupları Sevme Nedenleri.....	48
Tablo 8C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcıları / Grupları Sevme Nedenleri.....	49

Tablo 9A, 9B ve 9C Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Müziği Meslek Olarak Düşünme Durumları.....	50
Tablo 10A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dışında Seçmeyi Düşündükleri Meslekler.....	51
Tablo 10B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dışında Seçmeyi Düşündükleri Meslekler.....	53
Tablo 10C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dışında Seçmeyi Düşündükleri Meslekler.....	55

BÖLÜM I

GİRİŞ

Müziğin, insan hayatının vazgeçilmez unsurlarından biri olmasını, ilk çağlardan günümüze kadar gelişerek, çeşitlenerek ve yaygınlaşarak ulaşılmış olmasıyla görebilmekteyiz. İlk insanların doğa seslerini taklit etmesi, kendi sesini rüzgârın, denizin, kuşun sesine benzetmesi, ezginin doğması yolundaki ilk adımlar olmuştur. (İlyasoğlu, 2001:1). Geçmişte sevinç, üzüntü, tapınma gibi durumlarda araç olarak kullanılan müziğin, günümüzde kullanım alanlarının sayılamayacak kadar çoğaldığı ve bir sektör haline dönüştüğü de görülmektedir.

Bir disiplin olarak eğitim sistemlerinde yer alan müzik eğitiminin amacı, bireyler üzerinde sevgi, sorumluluk ve yaratıcılık duygularının geliştirilmesi ile birlikte, müziği sevdirmekten başka, dinleme, yargılama becerisi ve beğeni düzeyini yükseltmektir. (Biber Öz, 2001:104-105). Müzik eğitiminin bireyin sosyalleşmesi, kişilik kazanması ya da değiştirmesi, bakış açısı geliştirmesi, disiplinle bir konuya odaklanabilmesi ve hafıza geliştirmesinden, analitik düşünme becerisi kazanmasına kadar birçok teknik faydasının yanında, eğlenceli yönüyle kişiyi eğlendirme, dinlendirme, motive etme gibi faydaları vardır. Bu gibi sebeplerden dolayı, bireyin kişilik oluşumunun önemli bir dönemi olan, bedensel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişiminin gerçekleştiği lise dönemi öğrencilerine verilecek olan müzik eğitiminin önemi ortaya çıkmaktadır.

Kişinin sosyal çevresi, medya ve müzik teknolojisi gibi faktörlerle olan iletişimi sonucunda yaşamına kattığı çeşitli müzikler, besteciler, yorumcular zaman içinde onun duygu, düşünce, beğeni ve beceri birikimlerini etkilemiş ve müziksel gereksinimlerini karşılamıştır. (Biol, 2003:2). Gençler de müziksel beğenilerinin oluşmasında, müzik eğitiminin de katkılarıyla, birbirlerinden, çevrelerinden, televizyon, İnternet gibi teknolojik araçlardan ve elbette buldukları bölgenin kültüründen etkilenmişlerdir. Edindikleri müziksel beğeni sadece sanatsal açıdan

değil, yukarıda da belirtildiği gibi kişinin kültürel gelişiminden sosyal hayatına, kişilik oluşumundan analitik düşünebilme becerisine kadar pek çok konuda fayda sağlayabilmektedir. Müziksel beğenin gençlerin yaşamına olan bu gibi katkılarında dolayı, gençlerin ne dinledikleri, nerelerden dinledikleri ve bu müzikleri dinleme sebepleri gibi etkenlerin bilinmesi önem taşımaktadır.

Bu araştırma; lise öğrencilerinin müziksel beğenilerinin ve beğenilerini oluşturan faktörlerin saptanabilmesi, müziği meslek olarak edinip edinmeme durumlarının belirlenebilmesi, müzik dinlemeye ne kadar zaman ayırdıklarının ve dinledikleri müzik türlerinin saptanabilmesi, üç grup arasında farklılık ve benzerliklerin ortaya çıkarılabilmesi, gençlerin hayata bakışlarının, kültürel ve sosyal durumlarının, algı kapasitelerinin vb. anlaşılabilmesi ve bu yönde müzik eğitim programlarına önerilerde bulunulabilmesi gibi durumlardan dolayı önem taşımaktadır.

Araştırmanın I. bölümünde; Müzik-İnsan İlişkisi, Beğeni, Müziksel Beğeni ve Müziksel Alışkanlıklar, Kültür Kavramı, Müzik Kültürü, kronolojik bir sıra ile Türk Müzik Kültürü ve Türk Müzik Kültürünün Tarihsel Dönemleri, Konya ili Müzik Kültürü ve Lise Dönemi Öğrencilerinin Müzikle Olan İlişkileri başlıklar altında sunulmuştur.

1. Müzik – İnsan İlişkisi ve Bu İlişki İçinde Şekillenen Müziksel Beğeni Kavramı

Biyo-psişik, kültürel ve toplumsal bir organizma olan insan, var olduğu çağlardan beri, algıladığı sesleri çözümleyip değerlendirmiş ve giderek sesleri bir anlatım biçimine dönüştürmüştür. (Say, 2006:17). Bu anlatım biçimi çeşitli kural ve niteliklerle bir araya gelerek “müzik” adını almıştır. Uçan’ a göre (2005) müzik; duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür. (Uçan, 2005a:10).

İnsan, henüz anne karnında iken sesleri algılamaya başlar ve annenin kalp atışlarıyla ritimle tanışır. Doğduktan hemen sonra ise, beslenme, uyuma, oynama, yürüme, dinlenme ve eğlenme gibi temel davranışların yanında müziği de tanır. Çünkü müzik, hayatın hemen hemen her anında ve her yerde vardır. Say (2005); “müzik insana kendini tanıma, kendini gerçekleştirme, kendini anlatma, kendini aşma olanağı verir” demiştir. (Say, 2005b:535). Müziğin etkisi bireysel düzeyde başlayıp toplumsal düzeye kadar genişler. Aydoğan ve Özgür’e göre (1999) müzik; bireysel yönüyle insanların iç dünyalarını zenginleştirir, toplumsal yönüyle bireyleri birbirine kaynaştırır, kültürel yönüyle gelenekselden çağdaşa müziksel birikimi taşır ve ekonomik yönüyle ise iş dünyasının önemli bir sektörü durumundadır. (Özgür ve Aydoğan, 2004:2).

Müziğin, insanların duygu dünyalarını, düşünce yapılarını ve hareketlerini etkilediği düşünüldüğünde, hayatın akışını etkileyen bir konu olan “beğeni” duygusunu da etkileyeceği kanaatine varılabilir. İnsan, tüm hayatı boyunca sayısız seçim yapar, bu seçimlerin sonuçlarını yaşar ve hür seçimlerini de beğeni duygusuyla gerçekleştirir. Bu yüzden beğeni duygusu, başka bir deyişle estetik yönden değerlendirme becerisi, hayatın farklı alanlarında seçimleri yönlendiren dominant bir duygudur.

1.1. Beğeni

Genel bir anlatımla beğeni; güzeli çirkinden ayırma yetisi olarak tanımlanabilir. Güzel diye nitelendirdiğimiz olguların ya da durumların beğeni duygusuyla ilişkisi doğru orantılıdır. (Tunalı, 1996:259). Beğeni kriterlerinin kişisel bakış açılarına göre değiştiğini de söylemek mümkündür.

Estetik kavramı; kişisel beğeni kriterlerini bir üst basamağa taşıyıp, sistematik bir anlayış oluşturmak amacıyla, güzellik kavramı üzerine düşünme ve güzellik kavramını geliştirme olarak tanımlanabilir. Estetik, insan eliyle yapılmış olan ya da doğal hayatın içinde bulunan güzel olarak nitelendirilen şeylerle ilgili değerleri

standart duruma getirmeyi yani kişisel beğeni kriterlerini bir araya toplayarak, daha genel bir güzellik anlayışına ulaşılmayı hedefler.

1.1.1. Müziksel Beğeni ve Müziksel Alışkanlıklar

İlk insanlardan günümüze kadar bütün uygarlıklarda, erdemin, bilgeliğin ve zarafetin kaynağı sayılan müzik, insanların sevinç, hüznün, mutluluk, vb. duygularını ifade etmesinde de önemli bir araç olmuş ve farklı coğrafya, farklı iklim, farklı fiziki özellikler gibi pek çok unsur, ortaya birbirinden farklı müziklerin çıkmasına bunun yanında farklı kategoriler halinde beğeniler oluşmasına sebep olmuştur. Müziksel beğenin oluşmasında kişinin sosyal statüsü ve içerisinde yaşadığı toplumun kültürel yapısının önemi büyüktür. (İmik, 2007:1). Kişinin sosyal çevresi, medya ve müzik teknolojisi gibi faktörlerle olan iletişimi sonucunda yaşamına kattığı çeşitli müzikler, besteciler, yorumcular zaman içinde onun duygu, düşünce, beğeni ve beceri birikimlerini etkilemiş ve müziksel gereksinimlerini karşılamıştır. (Biol, 2003:2).

İnsanın, hayatın her alanında olduğu gibi, müzikle olan ilişkisinde de belli alışkanlıklar oluşturduğu görülür. Bireylerin müziksel beğenisiyle ilişkili olarak, severek ve isteyerek yapmaya başladığı müziksel davranışlar, zaman içerisinde düzenli olarak yinelendiğinde müziksel alışkanlığa dönüşür.

Günümüzde müziksel beğeni kavramını açıklamak, geçmişteki tanımlamalarla mümkün olmamaktadır. Çünkü müziksel beğeniye etkileyen hatta yönlendiren birçok faktörle birlikte yaşanılmaktadır. İçinde yaşanan dönemi iletişim çağı olarak adlandırmak yanlış olmayacaktır. Her türlü iletişim aracı ile kültürler arası etkileşim olduğu gibi müzikler arası etkileşim de üst düzeyde gerçekleşmektedir.

Geçmişten günümüze her dönemin müziklerini farklı ve iyi yorumculardan televizyon, İnternet gibi gelişmiş teknolojiyle tekrar tekrar dinlenebiliyor olunması da müziksel beğeniye katkıda bulunmaktadır. Bireyin içinde yaşadığı toplumun

eğitim düzeyinin, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik durumunun ve gelişen teknolojinin de müzik beğenisine olan etkilerinin büyük olduğu görülmektedir.

1.1.1.1. Müziksel Beğeniye Şekillendiren Kültür Kavramı

Kültür tanımlarından en çok bilinen ve kullanılanlarından biri; toplumun bir yesi olarak insanoğlunun kazandığı bilgi, inanç, sanat, ahlak, hukuk, adalet vb. diğer yetenek ve alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütün olduğu tanıdır. (Kongar, 1994:19). Bir toplumu diğer toplumdan farklı kılan ve geçmişten itibaren toplumun kendine özgü sanat, inanç, örf ve adet, anlayış, yaşayış, düşünüş tarzlarının oluşmasında kimlik kazandıran, bunun sonucunda dayanışma ve birlik duygusu vererek toplumda düzeni de sağlayan değerlerin bütününe de kültür denilebilir.

Kültürün uzun bir süreç sonucunda oluştuğu görülmektedir. Kültür oluşumunda, ilk çağlarda daha çok coğrafya ve iklim etkili iken, ilerleyen zamanlarda müziksel beğenin oluşumu da dâhil, pek çok konunun kültür üzerinde etkili olduğu görülmektedir.

“Kültür tüm insan yaşamını onun tarihi ve coğrafyaları ile kapsar. Kültürün en önemli değişkeni, toplumsal bir varlık olan insanın kendisidir. Onun dili, ğrenmişliği, eğitilmişliği, yeniliklere açıklığı, yaratıcılığı kültürün en önemli gleridir. Kültür insanla var olur, insanla değişir, gelişir. Öyleyse kendimizce bir tanım yaparsak, “kültür; insanların insanlarla, kendi içsel çevreleri ile ve doğa ile karmaşık etkileşimleri sonucunda sürekli olarak ürettikleri, biriktirdikleri, tükettikleri, değiştirdikleri, geliştirdikleri somut ve soyut tüm yaşam tüm yaşam varlıklarıdır.” (Günay, 2011:100).

1.1.1.2. Müzik Kültürü

Kültür öğelerinden biri de müziktir ve müzik bulunduğu toplumun özelliklerine göre şekillenir. Kültürel yapı içerisinde en ilkel topluluktan en modernine kadar her kesimde ifade biçimi olarak kullanılan müziğin doğum, düğün, bayram, ölüm gibi farklı alanlarda bulunduğu gözlemlenir. Bireyleri ve toplumları şekillendirme, değiştirme ve geliştirmede eğitim ne kadar önemli ise toplumsal kültür bütünlüğünü sağlamada da müzik o kadar önemlidir. Bu nedenle toplumla etkileşip bütünlüşen ve kültüre yön verebilen olguların en önemlilerinden biri müziktir. “Müzik kültürü, insanlığın oluşumu ile birlikte gelişmeye başlamış, önceleri din ve büyü amaçlı olarak kullanılmış, daha sonra eğitimden siyasete, sağlığa kadar hemen hemen her kurumla iç içe olmuştur.” (Erol, 2012:2).

Görüldüğü gibi müzik, kültürle ilişkilidir. Bu iki olgu, birbirini doğrudan etkileyen unsurlardır. Müzik kültürü denildiğinde, o kültüre ait müziğin anlatılmaya çalışılması dışında, müziğin kendi iç dinamiklerinden de (tür, biçim, ritmik yapı, çalgı aleti, makam gibi) söz edilir. Müzik, bulunduğu kültürel çevreden aldıklarını bünyesinde harmanlayarak kendi kültürünü oluşturmuştur. Özellikle iletişim araçlarının yaygınlaşması sonrasında, müzik kültürü gelişmiş ve bu oluşan kültür zamanla toplumsal kültürü etkilemiştir.

1.1.1.3. Türk Müzik Kültürü

Türk kültürü Orta Asya’da ortaya çıkmıştır. Bu sebeple bütün Türk kültürü, Türk sanatı ve Türk müziği için Orta Asya’da kurulan devletler büyük önem arz etmektedir. Bu devletler içerisinde Türk boylarını ilk kez Hunlar bir araya getirmiş, Kök Türkler ilk kez devlet ismi olarak “Türk” adını kullanmış ve olağanüstü medeniyetleriyle Uygurlar öne çıkmıştır. (Göher Vural, 2011:1). Türk müzik kültürü, Türklerin buldukları çevre ile olan müziksel etkileşimleri sonucunda ortaya çıkmış yaşam biçimidir. Uçan (2005) Türk müzik kültürünü; MÖ üçüncü binyılın başlarından, MS üçüncü binyılın başlarına kadar geçen beş bin yıllık gelişim

sürecinde Dünya'daki başlıca müziksel oluşum, değişim ve dönüşümlerin tümünü yaşamış veya yaşamakta olan bir müzik kültürüdür şeklinde açıklamıştır. (Uçan, 2005b:16). Budak (2006) "Türk müzik kültürünü; önceleri ozanlar, âşıklar tarafından bestelenmiş, Anadolu'ya yerleştikten sonra da oradaki uygarlıkların kültürleriyle etkileşip, zenginleşmiş ve gelişmiştir, aynı hareketlilikle bu gün de gelişimini sürdürmektedir" şeklinde ifade etmiştir. (Budak, 2006:3-7).

1.1.1.3.1. Türk Müzik Kültürünün Tarihsel Dönemleri

Bu bölümde, Türk müzik kültürünün tarihsel dönemleri 3 başlık altında incelenip, kronolojik sıra ile anlatılacaktır.

- A. İslamiyet öncesi dönemde Türk müzik kültürü
- B. İslamiyet sonrası dönemde Türk müzik kültürü
- C. Cumhuriyet döneminde Türk müzik kültürü

A. İslamiyet Öncesi Dönemde Türk Müzik Kültürü

Türk kültürü ve dolayısıyla Türk müzik kültürü MÖ 4000' e kadar uzanır. Bu dönem **“Hunlar öncesi çağ”** olarak adlandırılır. Hunlardan önce müzik, büyü amacıyla icra edilmiş, çalgılar ve insan sesi, korkulan doğüstü güçlerden korunma, yardım dileme, başka insan ve hayvanlar üzerinde etkili olma amacıyla kullanılmıştır. Bu dönemde genellikle insan sesine eşlik amaçlı kullanılan davul, def gibi vurmali çalgıların yanında boru, kopuz, gong ve zillerin ilk örnekleri bu dönemde ortaya çıkmıştır. (Göher Vural, 2011:6). Altay'da bulunan Türkler, MÖ iki bin yılında yavaş yavaş buradan çıkıp, Orta Asya'ya genişlemeleriyle birlikte “dar yöresel” bir müzik kültürü olmaktan çıkıp “geniş bölgesel” bir müzik kültürü niteliğine sahip olmuş ve “çevre müzik kültürleriyle çok yönlü etkileşime açık” bir konuma gelmeye başlamıştır. (Uçan, 2005b:116).

Hunlar dönemi, MÖ 4. yy ve MS 557 yılları arasındadır. Hunların ilk dönemlerinde kamlar; toplumda din ve bilim adamları, büyücü, doktor ve müzisyen idi. Zamanla kamların görevi azaldı ve müzisyenlik daha bağımsız, kendine özgü, daha çok bilgi, beceri, duyarlılık ve yaratıcılık isteyen bir meslek haline geldi. Giderek müzisyenlik yapanların sayısı arttıkça halk içi etkinlikleri arttı ve Türkler' de müziğin, müzikçiliğin etkinlikleri de artmaya başladı. (Uçan, 2005b:23-24). Davul, Hunların resmi ve dini çalgısı olmuştur. Ortaya çıkan yeni çalgıların yanı sıra, Hunlar döneminde, dini müzik, tuğ müziği, kahramanlık ve destan müziği, toplantı, tören, festival müzikleri, günlük hayatı konu alan müzik türleri belirginleşmiştir.

(Göher Vural, 2011:57-58-59-60). Hunlar döneminde, sancak ve askeri müzik birbirinden ayrılmayan bir bütün halini almıştır. Tahta geçen hakanlara sancak ve davul verilir, bazen davulun yanına boru da katılmıştır. (Ak, 2009:36). Hun imparatorluğu döneminden, Osmanlı imparatorluğuna kadar olan dönemde önemli gelişmelerden biri de ileride Mehter'e dönüşecek olan tuğ takımının kurulması olmuştur. (Levendoglu, 2005:254).

Kök Türkler döneminde (552-745), modal müzikte ilerlemeler olmuş, melodi genlikleri genişlemiş, sözlü müzik ve çalgı müziği ayrı türler haline gelmiştir. Dönemin gözde çalgısı iki telli “kopuz” dur. Devletin askeri müzik toplulukları olan “Tuğ” takımlarında üflemeli çalgılar, vurmali çalgıların yanında önem kazanmaya başlamıştır. (Say, 2005a:686). Kök Türkler döneminde hayatın her alanında müzik önemli bir konumda idi. Özellikle festivallerde müzik büyük rol oynuyordu. Bu dönemde toy merasimleri (bayram, ziyafet, eğlenceli yemekler, meclis-toplantı) devlet hayatında büyük yer tutmaktaydı ve toylarda müzik önemli bir yerdeydi. Düğün toyları, ölüm toyları, ölü aşları, ad verme toyları, yemin toyları, çocuğu olmayanların yaptırdığı dilek ve hacet toyları, uğurlama, karşılama toyları yapılmaktaydı. (Ögel, 1988:773).

745-1209 yılları arasındaki **Uygurlar** döneminde müzik, Kök Türklere göre her bakımdan daha çok gelişmiş, daha çok çeşitlenmiş olarak, devlet, toplum ve birey yaşamının, din ve devlet törenlerinin, bayram, şölen, eğlencelerin ve günlük yaşamın vazgeçilmez bir ögesi haline gelmiştir. (Budak, 2006:41). Müzisyenlerin ve müzik gruplarının, fresk ve minyatürlerle resmedilmiş olması, müziğe, müzisyene verdikleri değerle ilgili önemli ipuçları sunmaktadır. (Göher Vural, 2011:186-187). Bu dönemde yerleşik yaşama geçilmesiyle birlikte farklı uğraşlar, işler, meslekler, farklı toplumsal, ekonomik ve kültürel katmanlar oluştu. Bütün bunlar, doğal olarak, müzik yaşamını ve kültürünü etkileyerek, yeniden yapılandırdı. Bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik, eğitimsel gelişme, farklılaşmaya bağlı olarak müzik yaşamında “yerleşik yaşam biçimi müzik kültürü” egemen oldu. Bu oluşumla beraber “açık yer müziği-kapalı yer müziği”, “halk müziği-saray müziği”, “köy müziği-kent müziği”, “kaba müzik-ince müzik” gibi ayrışmalar başladı. (Uçan, 2005b:74). Bu dönemde

baliman, berbab, kaval, dutar, kopuz, kalun, ravab, surnay, tambur, ud, arp, santur, tambura, miskal, sapaj, dap, daş gibi algılar ortaya çıkmıştır. (Göher Vural, 2011:201-215).

B. İslamiyet Sonrası Dönemde Türk Müzik Kültürü

İslamiyet'in benimsenmesiyle birlikte Türk müzik kültürü de bir değişim sürecine girdi. Bu dönemde modal müzikten makamsal müziğe geçiş hızlandı. Tuğ takımı tabilhaneyedönüştü, gerek Halk müziği gerekse Sanat müziği içerik ve biçim yönünden gelişmesini sürdürdü.

Karahanlılar döneminin (840-1212) ilim ve musiki adamı Farabi, ilk Türk müzik kuramı kitaplarını yazmıştır. En eski Türk musiki yazmalarından birisi de Farabi'ye aittir. Farabi müzik teorisi üzerinde önemli araştırmalar yapmış, aynı zamanda çalgıların yapısı üzerinde de çalışmalar gerçekleştirmiştir. (Üngör, 2002:149).

Gazneliler döneminde (962-1187) övgü amaçlı "kaside" yi geliştiren "klasik şiir" le birlikte "klasik müzik" te ortaya çıkmıştır. Türk müziği, kültür, sanat ve müzik merkezi durumuna gelen Gazne' de çok yönlü değişim ve gelişim göstermiştir. (Uçan, 2005b:77-78).

1040-1308 yılları arasında, Türkiye Türk müziğine giden ilk temellerin atıldığı **Büyük Selçuklular** döneminin başlamasıyla birlikte, Türk müzik kültürü aynı sınırlar içinde Fars ve Arap müzik kültürleriyle birlikte etkileşip giderek kaynaşmıştır. (Budak, 2006:5). Bu dönemde Türk müziği önce İslam dünyasının en etkin ve en belirleyici müziği konumuna gelmiş sonra daha da öteye geçerek, Dünya müziği olma konumuna girmiştir. (Uçan, 2005b:79).

Selçuklular döneminde (1071-1308) yaşamış olan Mevlâna Celâleddin' in (1207-1273) babası olan BahâeddinVeled (1151-1231), ilim ve sanat yatağı olarak anılan Belh şehrinden, o çevrenin bilgi ve kültürüyle yüklü olarak Anadolu' ya

gelmiştir. Oğlu Mevlâna Celâleddin de babasından bu bilgi ve kültürü öğrenmiş (Akdoğan, 2008:160), Türk müzik kültürüne büyük katkılar sağlamıştır. Selçuklular döneminde, Mevlâna'nın verdiği bilgiye göre; kopuz, saz, davul, zurna, tambur, tef, ney, rebap başlıca kullanılan musiki aletleridir. (Özbek, 2001:57). Yine bu dönemde, Kopuz'dan, uzun saplı "iki telli" Anadolu "saz" ı geliştirilmeye başlanmıştır. (Uçan, 2005b:81). Selçuklular' da sultanın sarayında hem eğlence müziğinin, hem Mevlevi müziğinin hem de askeri müziğin vazgeçilmez olduğu ve müzisyenlerin maaşlarının yüksek divan kararı ile bağlandığı bilinmektedir. (Vural, 2012:447).

Uçan' a göre (2005); **Osmanlılar** döneminde (1299-1922) kimi padişahlar müziğe büyük önem vermiş ve bu padişahlar zamanında müzik, büyük bir gelişim göstermiştir. Özellikle III. Selim, icracılığı ve bestekârlığı, bulduğu makamlar ile Türk müzik tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur. (Salgar, 2001:31-32). III. Selim'le birlikte, Kantemiroğlu, Ali Ufki Bey, IV. Murad, Hafız Post, Şeştari Murad Ağa, Hafız Kömür, Buhurizade Mustafa Itri Efendi, Nayi Osman Dede, Dilhayat Kalfa, I. Mahmud, Ali Nutki Dede, Sultan II. Mahmud, Hammamizade İsmail Dede Efendi, Hacı Arif Bey gibi önemli kişilerinde, müziğin gelişimine büyük katkıları olmuştur. (Ak, 2009:79-209). Bu dönemde, Türk müzik kültürü gerçek anlamda bir "dünya müziği" olmuştur. Özellikle geleneksel Türk sanat müziği büyük bir değişime girmiş ve yeni makam ve usuller kullanılmaya başlanmıştır. Türk sanat müziği besteleme ve seslendirme alanı çok yükseklere ulaşmış ve fasıl müziği, piyasa müziği de büyük canlanmalar yaşamıştır. Avrupa nota yazısı ilk kez Türk müziğine uyarlanmış ve bu dönemde nota basımına da başlanmıştır. Batılı bir anlayışla ilk askeri boru-trampet takımı (bando) oluşturulmuştur. Çokseslilik devletçe resmen kabul edilmiş ve Muzıka-i Hümayun kurulmuştur. (Uçan, 2005b:81-82-83). Muzıka-i Hümayun' un kurulmasıyla devlet Batı müziğini resmen kabul etmiştir. Muzıka-i Hümayun' da kullanılan çalgılar ve öğretim yöntemleri, Batı müziği ile etkileşim sonucu önce askeri müzik, bando müziği ve daha sonra sivil müzik üzerinde etkili olmuştur. (Küçüköncü, 2004:2). Batı müzik kültürü ile tanışan Osmanlı'nın "Orta ve Yakın Doğu" etkili geleneksel müzik kültürü, müzik adamlarının da etkisiyle gelişmeye başlamıştır. (Yöre, 2008:414). Kopuz ve bağlama eşliğinde icra edilen Türk halk müziğinde türkü, uzun hava, atışma, bozlak gibi

formlar oluşmuş ve kös, davul, nakkare, kudüm, zurna, nefir, nısfıye, zil, zilli maşa vb. çalgılar kullanılmıştır. (Ögel, 1991:204).

C. Cumhuriyet Döneminde Türk Müzik Kültürü

Mustafa Kemal Atatürk'ün Cumhuriyet'i kurmasıyla (1920/1923) başlayan bu dönemde, Osmanlı döneminin son evresinde yapılan düzeltme-iyileştirme, yenileşme-batılılaşma çabaları ile yeni-çoksesli Türk müzik birikimine dayalı olarak, uluslararası çoksesli müzik için gelişim, değişim ve dönüşüm sürecine girilmiş; bu süreç, Gökalp ve Atatürk'ün görüşleriyle, düşünceleriyle ve onların belirlediği ilkelerle yönlendirilmiştir. Bu ilkelerin özü ise müzikte Türk kalarak yenileşme, batılılaşma, çağdaşlaşma ve evrenselleşmeydi. (Uçan, 2005b:83-84). Atatürk, Türk halkını her alanda bilinçli kılmak, bilgisini, kültürünü geliştirmek, kardeşlik ve sevgi duygusunu geliştirmek için müziğin önemini biliyordu ve bunun için büyük çaba sarfetmişti. (Saygun, 1987:77). Osmanlı döneminde kurulan Muzıka-i Hümayun' un üyeleri tarafından İzmir, Konya, Üsküp, Selanik ve Bursa' da bandolar kurulmuştur. Bu şehirlerdeki "Sanayi Mektepleri" nde batı müzik eğitimi verilmeye başlanmıştır. 1934 yılında, "Milli Musık-i ve Temsil Akademisi Kanunu" çağdaş müziğin devlet anlayışına girdiğini gösteren ilk kanun olmuştur. 1948 yılında ise özel yetenekli çocukların "Yabancı Memleketlere Müzik Tahsiline Gönderilmesi" ne dair kanun çıkarılmıştır. (Küçüköncü, 2004:4). Cumhuriyet öncesi dönemde son adı "Makam-ı Hilafet" olan mızıkacılar, 1954 yılında alınan kararla "Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası" na dönüşmüştür. (Say, 2005a:356). Cumhuriyet Türkiye'sinde Türk müzik kültürü, daha çok Doğu' lu yönü ve karakterini yansıtan "geleneksel tek sesli Türk müzik kültürü", Batı' lı yönünü, karakterini yansıtan "çağdaş çoksesli Türk müzik kültürü" olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Bu ikili yapı Osmanlı Türkiye'sinin son evresinde başlamış, Cumhuriyet Türkiye'sinde hızla değişip, gelişmeye devam eden Türkiye Türk müzik kültürünün en karakteristik özelliğidir. (Uçan, 2005b:87).

Türk müzik kültürü, Hunlar öncesi dönemde temelleri atılan, birçok kültürden farklı aşamalarda etkilenip gelişerek günümüze kadar ulaşan köklü bir kültür mirasıdır. Türk kültüründe müziğe verilen değer, gerek halk arasındaki

yaygınlığından gerekse saray ve çevresindeki yoğun kullanımından anlaşılmaktadır. Bugüne kadar yaşamış olan Türk uygarlıklarının kendilerine özgü müziksel öğeleri, yüzyıllar boyunca pek çok etken vasıtasıyla değişime uğramış, kendi kültürel değerlerini biriktirmiş ve günümüz Türkiye'sinde bu kültürel farklılıkları içinde bulunduran farklı yörelere dağılmıştır. Bu bölgelerin her biri ayrı zenginlikler barındırmaktadır. Ege bölgesinde zeybekler, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde halaylar, baraklar, samahlar, Karadeniz'de horonlar, barlar, Marmara'da (özellikle İstanbul ve Rumeli) hora, bengi, Trakya türküleri, Akdeniz'de teke zortlatması, Silifke türküleri, kuruluşu çok eski zamanlara dayanan Konya'nın da içinde bulunduğu İç Anadolu'da ise bozlaklar ve kaşık havaları bu zengin mirasın ürünleridir.

1.1.1.4. Konya İli Müzik Kültürü

Bu bölümde, araştırmanın evreni olan Konya ilinin geçmişten günümüze müziksel kültürüne kısaca değinilmektedir.

Konya, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde yer alır ve nüfus bakımından Türkiye'nin 6. büyük kentidir. Küçükbezirci (2003) Konya'yı; "Konya birinci şehirdir çünkü Türkler' in Ön Asya ve Avrupa yazgısında hep birinci rolü üstlenmiştir, Mevlana, Nasrettin Hoca, Yunus Emre bu iklimde yaşamış, söylemiş, öğretmiş ve evrensel, aydınlatıcı öğretilerinin etkisi yüzyıllar boyu sürmüştür" şeklinde tanımlar. (Küçükbezirci, 2003:193).

Konya ili; tarihiyle, folkloruyla, masallarıyla, mutfağıyla, el sanatlarıyla, efsaneleriyle, evliyalıyla olduğu gibi türküleriyle de meşhurdur. Türk kültürünün yaşadığı birçok yerde olduğu gibi Konya'da da kıtlık, askerlik, ayrılık, sevgi gibi bazı olaylar sonucunda bu türküler yazılmıştır. Odabaşı'na göre (1999); Mevlevihane'nin dışında halk arasında söylenegelen bu türküler, saz eşliğinde söylenmek için bestelenmiş eserlerdir. Konya ve dolaylarında söylenip, bestelenmiş türküler ilk zamanlar sırf türküyü yapanın duygularını anlatırken, sonraları birlikte

yaşamının ve eğlenmenin gereği olarak başkalarının da beğenisine sunulmuştur. (Odabaşı, 1999:5). Nağme zenginliği, ritmik kalıplarının çarpıcılığı, icra edilişlerindeki düzen, aranağmeleri, eşlik sazlarının ses rengi zenginliği ve kaşığıyla Konya türküleri, Türk halk müziği edebiyatı içerisinde başlı başına bir ekoldür. (Akbulut, 1999:347). Küçükbezirci (2003) ise Konya türküleri için; “Konya’da yakılan “Çanakkale Türküleri” ni ve “Cezayir Türküsü” nü dinlemeden, o büyük acıları kavramak mümkün değildir, “Turnalar Türküsü” nü, “Loras’ tan Bir Bulut Ağdı” türküsünü dinlemeden ayrılık acısının nasıl bir acı olduğunu kavramak mümkün değildir” demiştir. (Küçükbezirci, 2003:194).

Çakır (2003) Konya müziğini üç başlık altında incelemiştir ve: “Konya musikisi, köy ve obalarda gelişmiş, Konya’ya oğuz boylarıyla gelmiş olan “Halk Musikisi”, dili gibi ritmi de ağır olan, divanlarda, konaklarda yüksek kültürlü zümrenin müziği olarak görülen “Sanat Musikisi” ve 13. Yüzyıldan itibaren yaygınlaşmış ilahi, kaside, naat gibi dini ağırlıklı, zikir ve semaya eşlik amaçlı kullanılan “Tekke Musikisi” olarak üç temel alanda olgunlaşmıştır” şeklinde özetlemiştir. Mevlevîliğin ve Osmanlı boyunca devam eden Mevlevîhane’nin etkisinde birçok Konya’lı ünlü besteci ve sayısız halk ozanı da yetişmiştir. Cumhuriyet dönemi Konya’sında ise uzun yıllar savaşın, yoksulluğun, disiplinsizliğin getirdiği ve başıboşluğun hüküm sürdüğü bir kültür gelişmiştir. Bu dönemde muhafazakâr kültürün ve ozan kültürünün içinde zaten var olan fakat eğlence amacıyla kullanılmayan müzik, eğlenceye dönüşmüştür.” (Çakır, 2003:356-357).

Konya kültüründe müziğin, Anadolu’nun her yöresinde olduğu gibi doğum, düğün, bayram, ölüm gibi durumlarda kullanılması dışında özel eğlencelerde de kullanıldığı görülür. Konya eğlence kültürünün en bilineni olan Konya oturak âlemlerinde de müzik hep mevcuttur. Sakman (2001); Konya oturak âlemlerinin bir gizlilik içerisinde yapıldığını, bu nedenle oturağın ne zaman ve nerede toplanacağına son anda karar verilip, katılacak olanlara bildirildiğini ve toplanılacak yerin önceden erkeklere uygun biçimde hazırlandığını söylemiştir. (Sakman, 2001:79). Konya oturak âlemlerinde, oturak âleminin tüm masrafını karşılayan, kabadayı, efe gibi

adlarla anılan hovardalar, erkekleri eğlendirmekle görevli, dans eden, içki servisi yapan oyuncu kadınlar, cura, ut, def, kanun, keman ve cümbüş çalan bir saz ekibi ve yöreye ait, âşıklar, saz ustaları tarafından yazılmış, âlemle örtüşen türküler vardır. (Diktaş, 2011:4). İlerleyen zamanda eğlence hayatının geleneksel kuralları giderek gevşemiş ve asayışı zedeleyecek boyuta gelmiştir. Konya'nın bugün yaşayan kültürünün iki temel ayırt edici özelliği vardır. Biri; Konya ile özdeşleşmiş muhafazakârlık, diğeri ise; bu muhafazakârlık ile kısmen önemli zıtlıklar içeren eğlence hayatıdır. (Çakır, 2003:378).

Günümüzde ise kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması, globalleşme yolundaki gelişmeler, gerek ekonomik kaygılar, gerek politik durumlar vb. ile farklılaşan tüm kültür öğeleri gibi Konya müzik kültürü de bunlardan etkilenmiş ve büyük ölçüde medya organlarının etkisi altına girdiği görülmüştür. Özellikle gençler, popüler kültürden etkilenmekte ve müziksel beğenilerini buna göre belirlemektedirler.

1.1.2. Lise Dönemi Öğrencilerinin Müziksel Beğenileri ve Müziksel Alışkanlıkları

Lise dönemi (15-18 yaş), bireyin kişilik oluşumunun önemli bir dönemi olup, bedensel, bilişsel (mantıksal düşünme becerisi), duygusal ve sosyal gelişiminin gerçekleştiği çocukluktan erişkinliğe hızla geçiş dönemidir. “Bu hızlı gelişmenin yarattığı dengesizliğin bilgi ve deneyim eksikliğiyle de bir arada bulunması, gencin sosyal normlara uyum göstermesini büyük ölçüde zorlaştırır.” (Yavuzer, 2001:33). Bu değişimler gerçekleşirken müzik, ergenlik dönemindeki bireyler arasında sosyalleşmenin bir parçasıdır; belki de kendilerini ifade etme aracı olarak müziği seçmektedirler. (Ulutürk, 2008:2). Toplum içerisinde yer edinebilme, çevresel baskılara tepki verme, bir birey olduğunu ispatlayabilme gibi sebeplerden dolayı birçok ergen birey kendi beğendiği, istediği değil, arkadaşlarının, ailesinin kısaca içinde bulunduğu sosyal çevrenin etkisiyle onların tercih ettiği müzik türlerini dinlediği görülmüştür.

Gelişen teknoloji, bütün dünyada büyük bir kültürel değişim yaratarak, müziğe kolay erişim olanağı sağlamış ve gençlerin müziksel beğenileri üzerinde de kalıcı etkiler oluşturduğu görülmüştür. Televizyon kanallarındaki müzik programları, müzik yarışmaları, Internetteki video ve müzik paylaşım siteleri, mobil telefonlar gibi yollardan müziğe erişilebilmektedir. Bu erişim rahatlığının olumlu etkileri yanında ergenin gelişiminde olumsuz etkileri de gözlenmiştir. Ergen gelişimine etki eden çevresel faktörlerin içinde, kendini ifade etme aracı olarak seçmiş olduğu müzik türünün de kişiliğine olan etkileri, Aydoğan ve Gürsoy'un (2007) ortaöğretim 10. Sınıf öğrencileriyle yapmış oldukları araştırmada; "heavy metal müzik dinleyen ergenlerin diğerlerine göre daha saldırgan ve kaygılı davranışlar sergilediği, kendine ve çevresine fiziksel zarar verme gibi davranışlarda bulunduğu, slow müziğin ise davranışlar üzerinde olumlu etkiler yarattığı görülmüştür" şeklinde açıklanır. (Aydoğan ve Gürsoy, 2007:65). Müziğin gençler üzerinde öz disiplini sağlama, zekâ geliştirme, özellikle hiperaktif gençlerde stresi azaltma gibi pozitif etkileri de vardır.

Ergen bireyler birbirlerinden, çevrelerinden, televizyon, Internet gibi teknolojik araçlardan ve elbette buldukları bölgenin kültüründen etkilenecek müziksel beğenilerini oluştururlar. Medya bu beğenilerin oluşmasında her ne kadar güçlü olsa da, farklı çevrelerde bulunan, farklı alışkanlıklara sahip kişiler arasında da değişik müziksel beğeniler oluşabilir. Bu anlamda aynı şehirde yaşamalarına ve ortak bir kültürel değişime maruz kalmalarına karşın, farklı çevredeki gençlerin müziksel beğenileri de değişim gösterebilir. Çevresel etkenlerin yanında, aile yönlendirmesi, dini etkenler, medyatik etkenler ve kültürel etkenler vb. de vardır.

Lise öğrencilerinin öğrenim gördükleri okulun düzeyi, sınıf arkadaşlarının nitelikleri gibi faktörler de, onun müziksel beğenisi üzerinde etkili olabilir. Benzer ideallere sahip olan bireyler, birbirlerinin alışkanlık ve beğenilerini değiştirebilirler. Bu bağlamda; bu konu, üzerinde düşünülme ve araştırma yapılmaya değer bir nitelik göstermektedir.

1.2. Problem

Bu araştırmanın problem cümlesi; “Konya ili merkezde yer alan OÖBP düşük, OÖBP orta ve OÖBP yüksek olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin müziksel beğenileri arasında ne gibi farklılıklar vardır?” olarak tespit edilmiştir.

1.2.1. Alt Problemler

1.2.1.1. Konya ili merkezde yer alan OÖBP düşük, OÖBP orta ve OÖBP yüksek olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin çaldıkları veya çalmak istedikleri çalgılar arasında ne gibi farklılıklar vardır?

1.2.1.2. Konya ili merkezde yer alan OÖBP düşük, OÖBP orta ve OÖBP yüksek olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin müzik dinleme saatleri arasında ne gibi farklılıklar vardır?

1.2.1.3. Konya ili merkezde yer alan OÖBP düşük, OÖBP orta ve OÖBP yüksek olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin dinledikleri müziklere ulaşma biçimleri arasında ne gibi farklılıklar vardır?

1.2.1.4. Konya ili merkezde yer alan OÖBP düşük, OÖBP orta ve OÖBP yüksek olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında ne gibi farklılıklar vardır?

1.2.1.5. Konya ili merkezde yer alan OÖBP düşük, OÖBP orta ve OÖBP yüksek olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin dinledikleri şarkıcılar/müzik grupları arasında ne gibi farklılıklar vardır?

1.2.1.6. Konya ili merkezde yer alan OÖBP düşük, OÖBP orta ve OÖBP yüksek olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin dinledikleri şarkıcılar/müzik gruplarını sevme nedenleri arasında ne gibi farklılıklar vardır?

1.2.1.7. Konya ili merkezde yer alan OÖBP düşük, OÖBP orta ve OÖBP yüksek olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin ileride müziği meslek olarak düşünüp düşünmemeleri arasında ne gibi farklılıklar vardır?

1.2.1.8. Konya ili merkezde yer alan OÖBP düşük, OÖBP orta ve OÖBP yüksek olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin müzik dışında ileride seçmeyi düşündükleri meslek grupları arasında ne gibi farklılıklar vardır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Giriş bölümünde verilen bilgiler ışığında bu çalışmanın amacı, Konya ilinde, OÖBP yüksek, OÖBP orta ve OÖBP düşük olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin, müziksel beğeni ve müziksel alışkanlıklarını karşılaştırarak, konuyla ilgili tespitlerde bulunmak, araştırmanın konusuyla ilgili durum saptaması yapmak ve ardından gerekli önerilerde bulunmaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Konya ilinde, OÖBP yüksek, OÖBP orta ve OÖBP düşük olan liselerde öğrenim gören öğrencilerin, müziksel beğeni ve müziksel alışkanlıklarının belirlenmesi, bu öğrencilerin müziksel beğenilerinin oluşmasında etkili olan faktörlerin saptanması, gençlerin müziği meslek olarak edinmeyi düşünüp düşünmediklerinin ve müziği meslek olarak edinmeyi düşünmüyorsa ileride edinmeyi düşündükleri meslek gruplarının belirlenmesi, gençlerin müzik dinlemeye ne kadar zaman ayırdıklarının ve dinledikleri müzik türlerinin saptanması, üç grup arasında bu konular üzerinde farklılıklarının ve benzerliklerinin ortaya konularak kişilik gelişiminde önemli bir devre olan lise sürecindeki gençlerle ilgili tespitlerde ve önerilerde bulunulması bakımından önem taşımaktadır.

1.5. Sayıtlar

Bu araştırma, seçilen yöntemin çalışmaya uygun olduğu; anket sorularının güvenilir olduğu ve sorulara verilen cevapların doğru olduğu sayıtlarından hareket edilerek gerçekleştirilmiştir.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma, seçilen yöntem, erişilen kaynaklar ve örnekleme dâhil olan ğrenci grupları ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

2.1. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve çözümlenmesi konuları yer almaktadır.

2.1.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma, betimsel karakterli, genel tarama yöntemine dayalı bir araştırmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. (Karasar, 2010:77-79).

2.1.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Konya il merkezinde eğitim görmekte olan ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise, OÖBP yüksek olan Meram Fen Lisesi'nden (488,680 - 496,754) ve Meram Anadolu Lisesi'nden (478,465 - 488,372) toplamda 195 öğrenci, OÖBP orta seviyede olan Konya Anadolu Lisesi'nden (432,172 - 473,937) ve Meram Mehmet Münevver Kurban Anadolu Lisesi'nden (424,805 - 446,277) toplamda 193 öğrenci ve OÖBP diğerlerine göre düşük olan Meram 75. Yıl Lisesi'nden ve Zeki Özdemir Anadolu Lisesi'nden (389,774 - 434,835) toplamda 238 öğrenci oluşturmaktadır.

2.1.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada verilerinin toplanmasında OÖBP yüksek, OÖBP orta ve OÖBP düşük olan liselerdeki öğrencilerin müziksel beğeni ve müziksel alışkanlıklarının karşılaştırılması için 11 sorudan oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Anketin 1. , 2. , 4. , 5. , 6. , 7. , 9. ve 10. sorularında kapalı uçlu soru tipi; 3. ,8. ve 11. sorularında ise açık uçlu soru tipi kullanılmıştır.

Anket yolu ile elde edilen veriler çözümlenirken, frekans dağılımları ve yüzde oranları sunulmuştur. Ancak, birden çok cevabın işaretlenebildiği sorularda, sadece frekans dağılımlarından faydalanılmıştır. Anketin 8. sorusunda, öğrencilerin dinledikleri şarkıcı ya da müzik gruplarından beş tanesini, beğeni sırasına göre yazmaları istenmiştir. Bu sorunun değerlendirilmesinde, ilk sırada belirtilene 5 puan verilmiş, tercih sırası azaldıkça verilen puanlar da 4-3-2-1 olarak azaltılmıştır. Her öğrenci için bu şekilde belirlenen puanlar toplanarak en çok dinlenen şarkıcı / müzik grupları belirlenmiştir.

2.1.4. Verilerin Analizi

Anket yolu ile elde edilen veriler çözümlenirken, frekans dağılımları ve yüzde oranlarından faydalanılmıştır. Ancak birden çok cevabın işaretlenebildiği açık uçlu sorularda ise, sadece frekans dağılımlarından faydalanılmıştır.

BÖLÜM III

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmada uygulanan anket sonucunda elde edilen sayısal veriler tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

“A” grubu olarak değerlendirilen tablolar OÖBP yüksek düzeyde olan liseleri, “B” grubu olarak değerlendirilen tablolar OÖBP orta düzeyde olan liseleri ve “C” grubu olarak değerlendirilen tablolar ise diğer iki gruba göre OÖBP düşük düzeyde olan liseleri temsil etmektedir.

3.1. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular:

Tablo 1A, 1B ve 1C

A, B ve C Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Cinsiyetleri

Tablo 1A			Tablo 1B			Tablo 1C		
Cinsiyet	f	%	Cinsiyet	f	%	Cinsiyet	f	%
Kız	108	55,3	Kız	97	50,3	Kız	132	55,5
Erkek	87	44,7	Erkek	96	49,7	Erkek	106	44,5
Toplam	195	100,0	Toplam	193	100,0	Toplam	238	100,0

Tablo 1A'ya göre; anket uygulanan A grubundaki öğrencilerin %55,3'ü kızlardan, %44,7'si ise erkeklerden, Tablo 1B'ye göre; anket uygulanan B grubundaki öğrencilerin %50,3'ü kızlardan, %49,7'si erkeklerden ve Tablo 1C'ye göre; anket uygulanan C grubundaki öğrencilerin %55,5'i kızlardan, %44,5'i erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1A, 1B ve 1C incelendiğinde; her üç grupta da kız öğrencilerin anket uygulamasına katılımlarının daha fazla olduğu görülmektedir.

3.2. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Sınıflarına Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular:

Tablo 2A, 2B ve 2C

A, B ve C Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Sınıfları

Tablo 2A			Tablo 2B			Tablo 2C		
Sınıf	f	%	Sınıf	f	%	Sınıf	f	%
9	86	44,1	9	67	34,7	9	85	35,8
10	35	18,0	10	50	25,9	10	61	25,6
11	43	22,0	11	46	23,8	11	31	13,0
12	31	15,9	12	30	15,6	12	61	25,6
Toplam	195	100,0	Toplam	193	100,0	Toplam	238	100,0

Tablo 2A'ya göre; anket uygulanan A grubundaki öğrencilerin %44,1'i 9. sınıf, %18,0'ı 10. sınıf, %22,0'ı 11. sınıf ve % 15,9'u ise 12. sınıf öğrencilerin oluşmaktadır.

Tablo 2B'ye göre; anket uygulanan B grubundaki öğrencilerin %34,7'si 9. sınıf, %25,9'u 10. sınıf, %23,8'i 11. sınıf, %15,6'sı ise 12. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Tablo 2C'ye göre ise; anket uygulanan C grubundaki öğrencilerin %35,8'i 9. sınıf, %25,6'sı 10. sınıf, %13,0'ı 11. sınıf, %25,6'sı ise 12. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

3.3. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Çaldıkları ya da Çalmak İstedikleri Enstrümanlara Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular:

Tablo 3A, 3B ve 3C

A, B ve C Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Çaldıkları / Çalmak İstedikleri Çalgılar

Tablo 3A			Tablo 3B			Tablo 3C		
Çalgılar	f	%	Çalgılar	f	%	Çalgılar	f	%
Var	68	35,0	Var	100	51,8	Var	52	21,8
Yok, ama isterdim.	79	40,5	Yok, ama isterdim.	68	35,3	Yok, ama isterdim.	147	61,8
İlgimi çekmiyor.	44	22,5	İlgimi çekmiyor.	21	10,9	İlgimi çekmiyor.	31	13,0
Boş	4	2,0	Boş	4	2,0	Boş	8	3,4
Toplam	195	100,0	Toplam	193	100,0	Toplam	238	100,0

Tablo 3A'ya göre; anketin uygulandığı A grubundaki öğrencilerin %35,0'mın çaldığı bir ya da daha fazla çalgı aleti varken, %40,5'inin çaldığı herhangi bir çalgı aleti yoktur. %22,5'inin ise çalgı çalmak ilgisini çekmemektedir. Bu gruptaki öğrencilerin %2,0'ı ise soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 3B'ye göre; anketin uygulandığı B grubundaki öğrencilerin %51,8'inin çaldığı bir ya da daha fazla çalgı aleti varken, %35,3'ünün çaldığı herhangi bir çalgı aleti yoktur. %10,9'unun ise çalgı çalmak ilgisini çekmemektedir. Bu gruptaki öğrencilerin %2,0'ı ise soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 3C'ye göre; anketin uygulandığı C grubundaki öğrencilerin %21,8'inin çaldığı bir ya da daha fazla çalgı aleti varken, %61,8'inin çaldığı herhangi bir çalgı aleti yoktur. %13,0'ının ise çalgı çalmak ilgisini çekmemektedir. Bu gruptaki öğrencilerin %3,4' ise soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 3A, 3B ve 3C karşılaştırıldığında, C grubu ğrencilerinin çalmak istediği / çaldığı çalgı aleti sayısı, B grubu öğrencilerinden ve A grubu öğrencilerinden daha azdır ve bu üç grup arasında en çok çalgı çalan ğrenci sayısı B grubunda görülmektedir. C ve A grupları karşılaştırıldığında ise, C grubundaki ğrenciler, A grubundaki öğrencilere göre daha az çalgı aleti almalarına rağmen, bir çalgı aleti çalmaya daha istekli oldukları söylenebilir.

Tablo 3.1A

A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çaldıkları Çalgı Aletleri

Çalgılar	f
Gitar	24
Blok Flüt	10
Keman	10
Bağlama	8
Ney	8
Piyano	3
Bateri	2
Org	2
Mandolin	1
Kanun	1
Yan Flüt	1
Akordeon	1
Toplam	71

Tablo 3.1A'ya göre; anketin uygulandığı ve “Çaldığınız ya da çalmak istediğiniz bir müzik aleti var mı?” sorusuna olumlu yanıt veren A grubundaki öğrencilerin 24’ü gitar, 10’u blok flüt, 10’u keman, 8’i bağlama, 8’i ney, 3’ü piyano, 2’si bateri, 2’si org, 1’i mandolin, 1’i kanun, 1’i yan flüt ve 1’i akordeon çalmaktadır.

Tablo 3.1B

B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çaldıkları Çalgı Aletleri

Çalgılar	f
Gitar	70
Bağlama	15
Blok Flüt	10
Org	9
Keman	5
Piyano	4
Bateri	4
Ney	2
Def	1
Darbuka	1
Saksafon	1
Toplam	122

Tablo 3.1B'ye göre; anketin uygulandığı ve “Çaldığınız ya da çalmak istediğiniz bir müzik aleti var mı?” sorusuna olumlu yanıt veren B grubundaki öğrencilerin 70'i gitar, 15'i bağlama, 10'u blok flüt, 9'u org, 5'i keman, 4'ü piyano, 4'ü bateri, 2'si ney, 1'i def, 1'i darbuka ve 1'i saksafon çalmaktadır.

Tablo 3.1C

C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çaldıkları Çalgı Aletleri

Çalgılar	f
Gitar	29
Blok Flüt	12
Bağlama	10
Piyano	5
Keman	4
Org	2
Def	2
Darbuka	2
Bateri	1
Ney	1
Toplam	68

Tablo 3.1C'ye göre; anketin uygulandığı ve “Çaldığınız ya da çalmak istediğiniz bir müzik aleti var mı?” sorusuna olumlu yanıt veren C grubundaki öğrencilerin 29'u gitar, 12'si blok flüt, 10'u bağlama, 5'i piyano, 4'ü keman, 2'si org, 2'si def, 2'si darbuka, 1'i bateri ve 1'i ney çalmaktadır.

Tablo 3.1A, 3.1B ve 3.1C karşılaştırıldığında, A, B ve C gruplarındaki öğrencilerin çaldıkları çalgı aletlerinin çeşitlilik olarak birbirlerine yakın olduğu görülmektedir.

Tablo 3.2A

A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çalmak İstedikleri Çalgı Aletleri

Çalgılar	f
Keman	23
Gitar	22
Piyano	14
Bağlama	11
Bateri	8
Yan Flüt	5
Ney	3
Ud	2
Kanun	2
Blok Flüt	1
Kemençe	1
Tulum	1
Çello	1
Toplam	95

Tablo 3.2A'ya göre; anketin uygulandığı ve “Çaldığımız ya da çalmak istediğiniz bir müzik aleti var mı?” sorusuna çalmak istedikleri çalgı aletlerini yazan A grubundaki öğrencilerin 23’ü keman, 22’si gitar, 14’ü piyano, 11’i bağlama, 8’i bateri, 5’i yan flüt, 3’ü ney, 2’si ud, 1’i blok flüt, 1’i kemençe, 1’i tulum, 1’i saksafon ve 1’i çello çalmak istemektedir.

Tablo 3.2B

B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çalmak İstedikleri Çalgı Aletleri

Çalgılar	f
Gitar	24
Keman	11
Bağlama	9
Ney	7
Piyano	6
Yan Flüt	6
Bateri	5
Saksafon	5
Org	3
Çello	2
Kanun	1
Mızıka	1
Toplam	80

Tablo 3.2B'ye göre; anketin uygulandığı ve “Çaldığınız ya da çalmak istediğiniz bir müzik aleti var mı?” sorusuna çalmak istedikleri çalgı aletlerini yazan B grubundaki öğrencilerin 24’ü gitar, 11’i keman, 9’u bağlama, 7’si ney, 6’sı piyano, 6’sı yan flüt, 5’i bateri, 5’i saksafon, 3’ü org, 2’si çello, 1’i kanun ve 1’i mızıka çalmak istemektedir.

Tablo 3.2C

C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Çalmak İstedikleri Çalgı Aletleri

Çalgılar	f
Gitar	86
Keman	26
Bağlama	25
Piyano	17
Bateri	11
Ney	9
Yan Flüt	2
Kanun	2
Org	1
Saksafon	1
Trompet	1
Mızık	1
Toplam	182

Tablo 3.2C'ye göre; anketin uygulandığı ve “Çaldığımız ya da çalmak istediğiniz bir müzik aleti var mı?” sorusuna çalmak istedikleri çalgı aletlerini yazan C grubundaki öğrencilerin 86'sı gitar, 26'sı keman, 25'i bağlama, 17'si piyano, 11'i bateri, 9'u ney, 2'si yan flüt, 2'si kanun, 1'i org, 1'i saksafon, 1'i trompet ve 1'i mızık çalmak istemektedir.

Tablo 3.2A, 3.2B ve 3.2C karşılaştırıldığında; A, B ve C gruplarındaki öğrencilerin çalmak istedikleri çalgıların çeşitlilik bakımından yakın olduğu görülmektedir. B ve C gruplarına bakıldığında, B grubu öğrencilerinin %87,1'i herhangi bir çalgı çalmakta ya da çalmayı istemektedir ve bu oran C grubunda %83,6 civarındadır. Yani B ve C grubundaki öğrencilerin çalgı çalmaya olan ilgilerinin A grubundan yüksek, birbirlerine ise yakın olduğu görülmektedir. C grubundaki öğrencilerin çalgı çalma isteklerinin henüz gerçekleşmemiş olduğu da söylenebilir.

3.4. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Müzik Dinlemek İçin Ayrılan Zamana Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular:

Tablo 4A

A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dinlemeye Ayırdıkları Zaman

Seçenekler	f	%
Her fırsatta müzik dinlerim.	152	78,0
Nadiren müzik dinlerim.	30	15,3
Zaman ayırmam.	9	4,7
Boş	4	2,0
Toplam	195	100,0

Tablo 4A'ya göre; anketin uygulandığı A grubu öğrencilerinin %78,0'ı her fırsatta müzik dinlemekte, %15,3'ü nadiren müzik dinlemekte ve %4,7 ise müzik dinlemek için zaman ayırmamaktadır. Öğrencilerin %2,0'ı anketin bu sorusunu yanıtlamamıştır.

Tablo 4B

B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dinlemeye Ayırdıkları Zaman

Seçenekler	f	%
Her fırsatta müzik dinlerim.	167	87,0
Nadiren müzik dinlerim.	22	11,5
Zaman ayırmam.	2	1,0
Boş	1	0,5
Toplam	192	100,0

Tablo 4B'ye göre; bu anketin uygulandığı B grubu öğrencilerinin %87,0'ı her fırsatta müzik dinlemekte, %11,5'i nadiren müzik dinlemekte ve %1,0'ı ise müzik dinlemek için zaman ayırmamaktadır. Öğrencilerin %0,5'i anketin bu sorusunu yanıtlamamıştır.

Tablo 4C

C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dinlemeye Ayırdıkları Zaman

Seçenekler	f	%
Her fırsatta müzik dinlerim.	181	76,1
Nadiren müzik dinlerim.	54	22,7
Zaman ayırmam.	3	1,2
Toplam	238	100,0

Tablo 4C'ye göre; anketin uygulandığı C grubu öğrencilerinin %76,1'i her fırsatta müzik dinlemekte, %22,7'si nadiren müzik dinlemekte ve %1,2'si ise müzik dinlemek için zaman ayırmamaktadır.

Tablo 4A, 4B ve 4C'ye göre; her üç grupta da her fırsatta müzik dinlediğini söyleyen öğrenci sayılarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Ancak müzik dinlemeye hiç zaman ayırmadığını söyleyen öğrenciler çoğunlukla A grubundadır.

3.5. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Dinlenen Müziklere Nerelerden Ulaşıldığına Göre Farklaşma Durumuna Ait Bulgular:

Tablo 5A

A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müziklere Ulaştıkları Yerler

Seçenekler	f
Cep telefonu	146
İnternet	135
Radyo	66
Mp3 / Mp4 çalar	56
Televizyon	33
Diğer	5
Boş	2

Tablo 5A'ya göre; anketin uygulandığı A grubu öğrencilerinin 146'sı cep telefonundan, 135'i İnternette, 66'sı radyodan, 56'sı mp3 / mp4 çalardan ve 33'ü televizyondan dinledikleri müziklere ulaşmaktadır. Diğer seçeneğine ise 5 öğrenci "konser" yanıtını vermiştir. 2 öğrenci anketin bu sorusuna yanıt vermemiştir.

Tablo 5B

B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müziklere Ulaştıkları Yerler

Seçenekler	f
Cep telefonu	148
İnternet	131
Radyo	80
Mp3 / Mp4 çalar	76
Televizyon	56
Diğer	6

Tablo 5B'ye göre; anketin uygulandığı B grubu öğrencilerinin 148'i cep telefonundan, 131'i İnternette, 80'i radyodan, 76'sı mp3 / mp4 çalardan ve 56'sı televizyondan dinledikleri müziklere ulaşmaktadır. Diğer seçeneğine ise 6 öğrenci "konser" yanıtını vermiştir.

Tablo 5C

C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müziklere Ulaştıkları Yerler

Seçenekler	f
Cep telefonu	193
İnternet	173
Mp3 / Mp4 çalar	99
Radyo	99
Televizyon	89
Diğer	3

Tablo 5C'ye göre; anketin uygulandığı C grubu öğrencilerinin 193'ü cep telefonundan, 173'ü İnternette, 99'u mp3 / mp4 çalardan, 99'u radyodan ve 89'u televizyondan dinledikleri müziklere ulaşmaktadır. Diğer seçeneğine ise 3 öğrenci "konser" yanıtını vermiştir.

Tablo 5A, 5B ve 5C karşılaştırıldığında; gelişen teknolojiyle genişleyen müzik ulaşım alanları sayesinde, her üç grupta da öğrenciler cep telefonu, İnternet ve müzik çalarlardan istedikleri müziklere ulaşabilmektedirler. Bu sebeple A, B ve C gruplarındaki sonuçların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Verilen cevaplar ışığında gençler arasında cep telefonu ve İnternet kullanımının yaygınlığı da dikkat çekmektedir.

3.6. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Dinlenen Müzik Türlerine Göre Farklaşma Durumuna Ait Bulgular:

Tablo 6A

A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri

Türler	f
Yabancı sözlü pop müzik	125
Yabancı sözlü rock müzik	105
Türkçe sözlü rock Müzik	92
Türkçe sözlü pop müzik	78
Türk Sanat Müziği	35
Türk Halk Müziği	31
Rap Müzik / Hip-Hop	28
Caz müzik	26
Dini müzik	25
Klasik Batı müziği	19
Arabesk müzik	14
Diğer	6
Boş	1

Tablo 6A'ya göre; bu anketin uygulandığı A grubu öğrencilerinin 125'i Yabancı sözlü pop müzik, 105'i Yabancı sözlü rock müzik, 92'si Türkçe sözlü rock Müzik, 78'i Türkçe sözlü pop müzik, 35'i Türk Sanat Müziği, 31'i Türk Halk Müziği, 28'i Rap Müzik / Hip-Hop, 26'sı Caz müzik, 25'i Dini müzik, 19'u Klasik Batı müziği ve 14'ü Arabesk müzik dinlemektedir. Diğer seçeneğine 6 öğrenci "Metal müzik" dinlediğini belirtmiştir. Öğrencilerin 6'sı "diğer" seçeneğine Arabesk Rap cevabı vermiş ve bu cevaplar Arabesk seçeneğinin içinde değerlendirilmiştir. Öğrencilerden 1'i ise bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 6B

B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri

Türler	f
Yabancı sözlü pop müzik	105
Türkçe sözlü pop müzik	104
Yabancı sözlü rock müzik	95
Türkçe sözlü rock Müzik	82
Türk Halk Müziği	48
Rap müzik / Hip-Hop	45
Türk Sanat Müziği	40
Arabesk müzik	30
Caz müzik	24
Dini müzik	17
Klasik Batı müziği	15
Diğer	7
Boş	1

Tablo 6B'ye göre; bu anketin uygulandığı B grubu öğrencilerinin 105'i Yabancı sözlü pop müzik, 104'ü Türkçe sözlü pop müzik, 95'i Yabancı sözlü rock müzik, 82'si Türkçe sözlü rock Müzik, 48'i Türk Halk Müziği, 45'i Rap müzik / Hip-Hop, 30'u Arabesk müzik, 24'ü Caz müzik, 17'si Dini müzik ve 15'i Klasik Batı müziği dinlemektedir. Diğer seçeneğine 7 öğrenci "Metal müzik" dinlediğini belirtmiştir. Öğrencilerin 3'ü "diğer" seçeneğine Arabesk Rap cevabı vermiş ve bu cevaplar Arabesk seçeneğinin içinde değerlendirilmiştir. Öğrencilerden 1'i ise bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 6C

C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türleri

Türler	f
Türkçe sözlü pop müzik	169
Yabancı sözlü pop müzik	121
Türkçe sözlü rock Müzik	82
Rap müzik / Hip-Hop	74
Yabancı sözlü rock müzik	63
Arabesk müzik	61
Türk Halk Müziği	37
Türk Sanat Müziği	32
Dini müzik	29
Caz müzik	29
Klasik Batı müziği	18
Diğer	2
Boş	2

Tablo 6C'ye göre; anketin uygulandığı C grubu öğrencilerinin 169'u Türkçe sözlü pop müzik, 121'i Yabancı sözlü pop müzik, 82'si Türkçe sözlü rock müzik, 74'ü Rap müzik / Hip-Hop, 63'ü Yabancı sözlü rock müzik, 61'i Arabesk müzik, 37'si Türk Halk Müziği, 32'si Türk Sanat Müziği, 29'u Dini müzik, 29'u Caz müzik ve 18'i Klasik batı müziği dinlemektedir. Diğer seçeneğine 2 öğrenci "Metal Müzik" dinlediğini belirtmiştir. Öğrencilerden 2'si ise bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 6A, 6B ve 6C incelendiğinde, her üç grupta da en fazla Pop müzik dinlendiği tespit edilmiş ve C grubunun en çok Türkçe sözlü pop müzik dinlediği, A ve B gruplarının ise Yabancı sözlü pop müzik dinledikleri görülmüştür. Her üç grupta da öğrencilerin en fazla dinlediği müzik türlerinin benzerlik gösterdiği, Türkçe ve Yabancı sözlü pop, Türkçe ve Yabancı sözlü rock müziklerinin sıralamalarda en üstte yer aldığı tespit edilmiştir. Sıralamanın devamında, C grubunun Rap / Hip-Hop; A ve B gruplarının Türkçe sözlü rock ve Türkçe sözlü pop

dinledikleri görülmektedir. A grubunda Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğinin 5. , 6. sıralarda, B grubunda Türk Halk Müziğinin 5. , Türk Sanat Müziğinin 7. sırada, C grubunda ise Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziğinin 6. ,7. sıralarda yer aldığı görülmektedir. Sahip olduğu sözler bakımından incelendiğinde, yoğun şekilde şiddet, cinsellik vb. barındırabilen Rap / Hip-Hop müzik türlerinin (Konuyla ilgili detaylı bilgi için bkz. Feyzan Göher Vural – Şarkı Sözlerindeki ‘Şiddet’li Sorunlar).C grubunda 4. sırada, B grubunda 6. sırada ve A grubunda ise 7. sırada olduğu görülmüştür. Arabesk ve Rap / Hip-Hop müzik türlerinin gruplarda dinlenme sıklığına göre bakıldığında benzerlik göstermektedir. Arabesk müzik, A grubunda 11. sırada, B grubunda 8. sırada, C grubunda ise 6. sırada yer aldığı görülmüştür. Bu sonuçlar incelendiğinde; hangi grupta yer alırsa alsın, öğrencilerin benzer müzik türlerini dinledikleri görülmektedir. Bu durumda Tablo 5A, 5B ve 5C’de de belirtildiği üzere, medyanın yoğun şekilde takibi, dinlenen müzik türlerinin birbirlerine yakın olmasına etkindir. Ancak yine de OÖBP düşükten yükseğe doğru sıralandığında, Yabancı müzik dinleme oranında artış olduğu tespit edilmiştir.

3.7. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Sevdikleri Şarkıcı Ya Da Müzik Gruplarına Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular

Tablo 7A

A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcı / Grup Adı

Şarkıcı / Grup Adı	Puan	Şarkıcı / Grup Adı	Puan
Duman	109	Grup 84	25
Teoman	104	Lana Del Rey	25
Rihanna	91	Cem Karaca	25
Linkin Park	71	Ayna	25
Manga	67	Beyonce	22
Metallica	61	Candan Erçetin	21
Şebnem Ferah	49	Guns'nRoses	20
Adele	49	Evanescence	18
Yalın	43	Demi Lovato	16
Emre Aydın	42	Eminem	16
Barış Manço	42	Dursun Ali Erzincanlı	16
Ahmet Kaya	40	Inna	16
Sıla	37	The Beatles	16
Mustafa Ceceli	37	Jessie J	15
Coldplay	36	Model	14
Sezen Aksu	34	Kıraç	14
Rammstein	34	Haluk Levent	14
Taylor Swift	33	Pink	13
OneDirection	33	Bon Jovi	12
Mor ve Ötesi	31	Pitbull	13

Orhan Gencebay	31	Three DaysGrace	13
Maroon 5	28	Murat Boz	11
Gripin	28	Scorpions	11
Red Hot ChiliPeppers	27	Pink Floyd	10
Nirvana	27	Placebo	10
Tarkan	27	System Of A Down	9
Bruno Mars	26	BOŞ	4

Tablo 7A'ya göre; A grubu öğrencilerinin en çok dinlediği şarkıcı / müzik grupları arasında, ilk sıralarda Türk rock müziği grubu Duman ve Türk rock müziği şarkıcısı Teoman gelmektedir. Yabancı pop müzik şarkıcısı Rihanna, Yabancı rock müzik grubu Linkin Park, Türkçe rock grubu Manga ve Yabancı Heavy Metal grubu Metallica en çok dinlenen diğer şarkıcı / gruplar arasındadır. A grubu öğrencilerinin dinlemeyi tercih ettiği şarkıcı / müzik grupları ile Tablo 6A'da görülen, dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinin paralellik gösterdiği tespit edilmiştir. Tablonun geneline bakıldığında; Türkçe Rock, Yabancı Rock, Türkçe Pop ve Yabancı Pop şarkıcı / müzik gruplarının ilk sıralarda geldiği görülmüştür.

Tablo 7B**B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcı / Grup Adı**

Şarkıcı / Grup Adı	Puan	Şarkıcı / Grup Adı	Puan
Duman	114	Demi Lovato	22
Rihanna	112	The Beatles	22
Teoman	77	Maroon 5	21
Metallica	75	AvengedSevenfold	21
Emre Aydın	75	Pitbull	20
Kolpa	65	Sezen Aksu	19
Eminem	55	Coldplay	19
Şebnem Ferah	53	Sansar Salvo	19
Grup 84	43	Murat Boz	19
Taylor Swift	40	Rammstein	18
Linkin Park	39	Sertap Erener	17
Pink	39	EnriqueIglesias	17
Barış Manço	35	Beyonce	15
Orhan Gencebay	34	Feridun Düzağaç	15
Mustafa Ceceli	32	OneDirection	15
Sıla	32	Tarkan	15
Three DaysGrace	30	Kör Ahmet	15
Gripin	30	Ferhat Göçer	14
Arsız Bela	29	Şevval Sam	14
Ahmet Kaya	29	Bülent Ersoy	14
Murat Dalkılıç	26	Ayna	13
GreenDay	26	Manga	13
Müslüm Gürses	24	Pit10	13
Inna	23	AC/DC	13
Bruno Mars	22	Will.I.Am	13
Model	22	Dilber Ay	11
Evanescence	22	BOŞ	2

Tablo 7B'ye göre; B grubu öğrencilerinin en çok dinlediği şarkıcı / müzik grupları arasında, ilk sıralarda Türk rock müziği grubu Duman ve Yabancı pop müzik şarkıcısı Rihanna gelmektedir. Türk rock müziği şarkıcısı Teoman, Yabancı Heavy Metal grubu Metallica, Türk rock Müzik şarkıcısı Emre Aydın ve Türk rock grubu Kolpa'nın ilk sıralarda yer alan şarkıcı/ müzik grupları arasında olduğu görülmektedir. B grubu öğrencilerinin Tablo 6B'de de belirttikleri gibi, dinlemeyi en çok tercih ettiği şarkıcı / müzik gruplarının tarzları; Türkçe Pop, Türkçe Rock, Yabancı Rock ve Yabancı Pop şeklindedir.

Tablo 7C**C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcı / Grup Adı**

Şarkıcı / Grup Adı	Puan	Şarkıcı / Grup Adı	Puan
Mustafa Ceceli	169	Gripin	29
Rihanna	152	Skrillex	29
Murat Boz	146	Murat Dalkılıç	27
Emre Aydın	104	Ferhat Göçer	27
Duman	104	Şebnem Ferah	26
Arsız Bela	94	Cem Adrian	24
Ahmet Kaya	76	OneDirection	23
Kolpa	75	HaykoCepkin	23
Grup 84	67	Azer Bülbül	22
SagopaKajmer	57	Sezen Aksu	22
Pitbull	56	İbrahim Tatlıses	21
Asi Styla	48	Linkin Park	20
Sıla	47	Orhan Gencebay	20
Inna	45	Adele	19
Teoman	44	Yalın	19
Hadise	42	Yıldız Tilbe	19
Serdar Ortaç	41	Taylor Swift	18
Ebru Gündeş	39	Sertap Erener	17
Tarkan	39	Alexandra Stan	17
Manga	37	EnriqueIglesias	17
Demet Akalın	36	Kenan Doğulu	16
Soner Sarıkabadayı	36	Model	16
Müslüm Gürses	36	Fettah Can	16
Ferdi Tayfur	31	JustinBieber	15
Hüseyin Kağıt	31	Neşet Ertaş	15
Jennifer Lopez	31	Mor ve Ötesi	15
Gökhan Türkmen	30	BOŞ	3

Tablo 7C'ye göre; C grubu öğrencilerinin en çok dinlediği şarkıcı / müzik grupları arasında, ilk sıralarda Türk pop müziği şarkıcısı Mustafa Ceceli ve Yabancı pop müzik şarkıcısı Rihanna gelmektedir. Türkçe Pop şarkıcısı Murat Boz, Türkçe rock şarkıcısı Emre Aydın ve Duman, Arabesk müzik şarkıcısı Arsız Bela ilk sıralarda gelen şarkıcı / müzik gruplarıdır. Tablonun devamında, öğrencilerin Tablo 6C'de de belirttikleri gibi Türkçe Rock, Türkçe Pop, Yabancı Pop ve Rap / Hip-Hop müzik şarkıcı / gruplarını dinlemeyi tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 7A, 7B ve 7C incelendiğinde, öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri ile Tablo 6A, 6B ve 6C'de dinlediklerini belirttikleri şarkıcı / grupların müzik tarzlarının genel olarak birbirleriyle uyum sağladığı görülmektedir. C grubu öğrencilerinin diğer iki gruba göre, daha yoğun şekilde Rap / Hip-Hop müzik dinlemeleri dikkat çekmektedir. Bu müzik türünün sözlerinde bulunan, şiddet ve cinsellik durumuna, Türk Rap / Hip-Hop müzik şarkıcısı SagopaKajmer'in bir parçası örnek verilmiş ve küfür, hakaret içeren kısımlar “.....” şeklinde belirtilmiştir;

“... ”

Kajmer tek yürek hedefim pop kültürü

Dinleyin sözümü, dinleyin sözümü

Görmemişim adı olmuş, böbürlenip şımarmış

Olmamışım gözü görmüş, cehennemi cennet sanmış

Aç gözünü topraktan olma burası Sagopa'nın mekânı

Laflarına dikkat et .....

Pop kültürü sardı korkularımı, eritti rüyalarımı

Binlerce genç .... dinledi bu ....

Ne alaka var sözlerinde nede ritimlerinde bir temel

.....

Ticari işler ....sizin ...

İmaj makerlar uzatmış ömrünüzü

Mikrofona para diye bakan .....aşık popçular

Etilerde....ticaretçiler, listelerde ....

.....Hip-hop gerçek adım, gerisini .....

3.8. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin Daha Önce Belirttikleri Şarkıcı Ya Da Müzik Gruplarını Sevme Nedenlerine Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bulgular:

Tablo 8A

A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcıları / Grupları Sevme Nedenleri

Seçenekler	f
Müziklerini beğeniyorum.	169
Seslerini beğeniyorum.	133
Şarkı sözlerini beğeniyorum.	129
Giyim tarzlarını beğeniyorum.	25
Danslarını beğeniyorum.	21
Boş	7

Tablo 8A'ya göre; anketin uygulandığı A grubu öğrencilerinin şarkıcı ya da müzik gruplarını beğenme sebepleri şöyledir; 169'u müziklerini, 133'ü seslerini, 129'u şarkı sözlerini, 25'i giyim tarzlarını ve 21'i danslarını beğenmektedir. Öğrencilerden 7'si ise bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 8B

B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcıları / Grupları Sevme Nedenleri

Seçenekler	f
Müziklerini beğeniyorum.	174
Seslerini beğeniyorum.	136
Şarkı sözlerini beğeniyorum.	131
Giyim tarzlarını beğeniyorum.	29
Danslarını beğeniyorum.	22
Boş	5

Tablo 8B'ye göre; anketin uygulandığı B grubu öğrencilerinin şarkıcı ya da müzik gruplarını beğenme sebepleri şöyledir; 174'ü müziklerini, 136'sı seslerini, 131'i şarkı sözlerini, 29'u giyim tarzlarını ve 22'si danslarını beğenmektedir. Öğrencilerden 5'i ise bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 8C

C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dinledikleri Şarkıcıları / Grupları Sevme Nedenleri

Seçenekler	f
Müziklerini beğeniyorum.	190
Şarkı sözlerini beğeniyorum.	170
Seslerini beğeniyorum.	164
Giyim tarzlarını beğeniyorum.	41
Danslarını beğeniyorum.	34
Diğer	2
Boş	7

Tablo 8C'ye göre; anketin uygulandığı C grubu öğrencilerinin şarkıcı ya da müzik gruplarını beğenme sebepleri şöyledir; 190'ı müziklerini, 170'i şarkı sözlerini, 164'ü seslerini, 41'i giyim tarzlarını ve 34'ü danslarını beğenmektedir. Öğrencilerden 2'si ise diğer seçeneğine "Kişiliklerini beğeniyorum." cevabını yazmıştır. 7'si bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 8A, 8B ve 8C karşılaştırıldığında; öğrencilerin şarkıcı ya da müzik gruplarını beğenme sebeplerinin birbirlerine çok yakın olduğu görülmüştür. Genel olarak dinlemeyi tercih etme sebeplerini şarkı sözlerini, müziklerini ve seslerini beğenme olarak belirtmişlerdir. Sadece C grubu öğrencilerinin 2. tercihinde "Şarkı sözlerini beğeniyorum." şıkkı gelmektedir. Yine C grubunun diğer gruplara oranla Rap / Hip-Hop müziğini daha çok dinliyor olması ve yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi şarkı sözlerini beğendiklerini söylemeleri dikkat çekmektedir. Ki şarkı sözlerinin ezgisel değil, ritmik olarak seslendirilmesinin, Hip-Hop müziğinin özünde olduğu bilinmektedir. Dinlediği şarkıcı / müzik gruplarının, giyim tarzlarını beğendiğini söyleyen öğrencilerin de çoğunlukla C grubunda olduğu dikkat çekmektedir. Ankette verilen şıklar haricinde, "diğer" seçeneğine tercih yazan bazı öğrenciler, grup ya da şarkıcıların fikirlerini ve/veya kişiliklerini beğendikleri için dinlemeyi tercih

ettiklerini yazmışlardır. Bu sebeple gençlerin bu kişileri karakter olarak da örnek aldığı söylenebilir.

3.9. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin İleride Müziği Meslek Edinme Durumuna Göre Farklaşma Durumuna Ait Bulgular:

Tablo 9A, 9B ve 9C

A, B ve C Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Müziği Meslek Olarak Düşünme Durumları

Tablo 9A			Tablo 9B			Tablo 9C		
Seçenekler	f	%	Seçenekler	f	%	Seçenekler	f	%
Evet	7	3,6	Evet	23	11,9	Evet	37	15,5
Hayır	186	95,4	Hayır	167	86,5	Hayır	198	83,2
Boş	2	1,0	Boş	3	1,6	Boş	3	1,3
Toplam	195	100,0	Toplam	193	100,0	Toplam	238	100,0

Tablo 9A'ya göre; A grubu öğrencilerinin %3,6'sı gelecekte müziği meslek olarak düşünmekte, %95,4'ü düşünmemektedir. %1,0'ı bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 9B'ye göre; B grubu öğrencilerinin %11,9'u gelecekte müziği meslek olarak düşünmekte, %86,5'i düşünmemektedir. %1,6'sı bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 9C'ye göre; C grubu öğrencilerinin %37'si gelecekte müziği meslek olarak düşünmekte, %83,2'si düşünmemektedir. %1,3'ü bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 9A, 9B ve 9C karşılaştırıldığında; C grubunda yer alan öğrencilerin %15,5'i, B grubu öğrencilerinin %11,9'u, A grubu öğrencilerinin ise sadece %3,6'sı gibi küçük bir kısmının, müziği meslek olarak düşündüğü görülmüştür. Özellikle A ve B grubu öğrencilerinin bazıları bu sorunun altına, müziği meslek olarak düşündüklerini, fakat ileride garantisi olmayan, riskli bir meslek olarak gördüklerini belirtmiş ve hayatlarını garantiye alacak bir meslek seçmek istediklerini yazmışlardır.

3.10. Konya İli Merkez Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Müziğe Olan İlgilerine İlişkin Tutum Düzeylerinin İleride Müzik Dışında Seçmeyi Düşündükleri Mesleklere Göre Farklaşma Durumuna Ait Bulgular:

Tablo 10A

A Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dışında Seçmeyi Düşündükleri Meslekler

Meslekler	f
Tıp	75
Mühendis	65
Mimar	14
Hukuk	7
Sağlık	6
Güzel Sanatlar	4
İktisadi ve İdari Bilimler	3
Pilot	2
Askeriye	1
Halkla İlişkiler	1
Botanik	1
Boş	28

Tablo 10A' ya göre, A grubu öğrencilerinin ileride seçmeyi düşündükleri meslekler; 75'i tıp, 65'i mühendis, 14'ü mimar, 7'si hukuk, 6'sı sağlık, 4'ü güzel sanatlar, 3'ü iktisadi ve idari bilimler, 2'si pilot, 1'i askeriye, 1'i halkla ilişkiler ve 1'i botanik şeklindedir. 28 öğrenci bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Ankette açık uçlu olarak verilen bu soruya öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar, meslek gruplarına göre yukarıda belirtilen başlıklar altında toplanmıştır. Tıp başlığı altında öğrencilerin seçmeyi düşündükleri meslek grupları; doktor, cerrah, kalp damar cerrahı, çocuk doktoru, estetik cerrah, diş hekimi, göz doktoru ve beyin cerrahı şeklindedir. Mühendis başlığı altındaki meslekler; inşaat mühendisi, bilgisayar mühendisi, uçak mühendisi, uzay ve havacılık mühendisliği, elektrik – elektronik mühendisi, genetik mühendisi, makina mühendisi ve endüstri mühendisi şeklindedir. Endüstri ürünleri tasarımı, mimar başlığı altında; avukat, hâkim ve savcı ise hukuk başlığı altında toplanmıştır. Sağlık başlığı altında bulunan meslekler; psikiyatri, eczacılık ve fizik tedavidir. Tiyatro ve fotoğraf, güzel sanatlar başlığı altında; ekonomi, yönetici ve kaymakam ise idari ve iktisadi bilimler başlığı altında toplanmıştır.

Tablo 10B

**B Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dışında Seçmeyi Düşündükleri
Meslekler**

Meslekler	f
Mühendis	34
Tıp	27
Sağlık	19
Hukuk	17
Mimar	17
Öğretmen	16
İktisadi ve İdari Bilimler	5
Tercüman	4
Pilot	3
Siyasal	2
İletişim Fakültesi	2
Spor	2
Polis	1
Askeriye	1
Halkla İlişkiler	1
Uluslararası İlişkiler	1
Turizm ve Otelcilik	1
Boş	32

Tablo 10B'ye göre, B grubu öğrencilerinin ileride seçmeyi düşündükleri meslekler; 34'ü mühendis, 27'si tıp, 19'u sağlık, 17'si hukuk, 17'si mimar, 16'sı öğretmen, 5'i iktisadi ve idari bilimler, 4'ü tercüman, 3'ü pilot, 2'si siyasal, 2'si iletişim fakültesi, 2'si spor, 1'i polis, 1'i askeriye, 1'i halkla ilişkiler, 1'i uluslararası ilişkiler ve 1'i turizm ve otelcilik şeklindedir. 32 öğrenci bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Ankette açık uçlu olarak verilen bu soruya öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar, meslek gruplarına göre yukarıda belirtilen başlıklar altında toplanmıştır.

Mühendis başlığı altında öğrencilerin seçmeyi düşündükleri meslekler; makine mühendisliği, biyomedikal mühendisliği, genetik mühendisliği, bilgisayar mühendisliği, mekatronik mühendisliği, uçak mühendisliği, inşaat mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği, otomotiv mühendisliği ve harita mühendisliği şeklindedir. Öğrencilerin seçmeyi düşündüğü mesleklerde ikinci sırada gelen Tıp başlığı altında, adli tabiplik, beyin cerrahı, diş hekimi, kadın doğum uzmanı, cerrah ve doktorluk vardır. Sağlık başlığı altındaki meslekler; hemşirelik, fizik tedavi, eczacılık, diyetisyenlik ve psikoloğluktur. Avukat, savcı ve hâkim, Hukuk başlığı altındadır. Öğretmenlikler, almanca öğretmenliği, ingilizce öğretmenliği, matematik öğretmenliği, edebiyat öğretmenliği ve PDR'dir. Ceo, kaymakam, özel sektör yöneticisi, işletme ve yöneticilik, iktisadi ve idari bilimler başlığı altında, reklamcılık, radyo ve televizyon ise iletişim fakültesi başlığı altında toplanmıştır.

Tablo 10C

**C Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Müzik Dışında Seçmeyi Düşündükleri
Meslekler**

Meslekler	f
Öğretmen	41
Sağlık	38
Tıp	28
Mühendis	16
Mimar	15
Polis	12
Hukuk	11
İdari ve İktisadi Bilimler	6
Askeriye	6
Spor	4
İletişim	2
Turist Rehberi	2
Siyasal	1
Güzel Sanatlar	1
Halkla İlişkiler	1
Uluslararası İlişkiler	1
Arkeolog	1
Turizm ve Otelcilik	1
Boş	39

Tablo 10C'ye göre, C grubu öğrencilerinin ileride seçmeyi düşündükleri meslekler; 41'i öğretmen, 38'i sağlık, 28'i tıp, 16'sı mühendis, 15'i mimar, 12'si polis, 11'i hukuk, 6'sı idari ve iktisadi bilimler, 6'sı askeriye, 4'ü spor, 2'si iletişim, 2'si turist rehberi, 1'i siyasi, 1'i güzel sanatlar, 1'i halkla ilişkiler, 1'i uluslararası

ilişkiler, 1'i arkeolog, 1'i turizm ve otelcilik şeklindedir. 39 öğrenci bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Ankette açık uçlu olarak verilen bu soruya öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar, meslek gruplarına göre yukarıda belirtilen başlıklar altında toplanmıştır. Öğretmenlik başlığı altında, türkçe öğretmenliği, edebiyat öğretmenliği, coğrafya öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, resim öğretmenliği, anasınıfı öğretmenliği, matematik öğretmenliği, rehberlik, İngilizce öğretmenliği, din kültürü öğretmenliği ve PDR vardır. Eczacılık, hemşirelik, acil tıp teknisyeni, tıbbi sekreter, fizik tedavi, psikolog ve diyetisyenlik sağlık başlığı altında toplanmıştır. Diş hekimi, veterinerlik, doktorluk, anestezi uzmanı ve beyin cerrahı tıp başlığı altında, makina, inşaat, bilgisayar ve elektrik mühendislikleri de mühendis başlığı altındadır. Hukuk başlığı altında, savcı, avukat ve hâkimlik, idari ve iktisadi bilimler başlığında ise, bürokrat, kamu yönetimi, bankacı ve işletme meslekleri bulunmaktadır.

Tablo 10A, 10B ve 10C karşılaştırıldığında; B ve C gruplarındaki öğrencilerin meslek seçimlerinde çeşitliliğin fazla olduğu görülürken, A grubu öğrencilerinin seçimlerinde çeşitlilik oldukça azdır. A grubundaki öğrencilerin meslek seçimlerinde, tıp ve mühendislik alanındaki yoğunlaşmaları dikkat çekicidir. Bu soruyu boş bırakan öğrencilerin bazıları, henüz bir karar veremediklerini belirtmişlerdir.

BÖLÜM IV

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Araştırmanın bu bölümünde elde edilmiş bulgulara dayalı olarak belirlenen sonuçlar yer almaktadır.

Kişisel bilgilerin yer aldığı ilk üç sorudan sonra, durum saptamasına yönelik olarak yöneltilen sorulardan elde edilen sonuçlar, aşağıda özetlenmiştir.

- A grubu (OÖBP yüksek) öğrencilerinin, B grubu (OÖBP orta) öğrencilerinin ve C grubu (OÖBP düşük) öğrencilerinin çalgı çalma ya da çalmak isteme durumlarına bakıldığında; A grubundaki öğrencilerin %35,0'ı bir çalgı aleti çalmaktadır ve %40,5'i bir çalgı aleti çalmak istemektedir. B grubundaki öğrencilerin %51,8'inin bir çalgı aleti çalmakta olduğu ve %35,5'inin bir çalgı çalmayı istedikleri görülmektedir. C grubundaki öğrencilerin ise %21,1'i bir çalgı aleti çalmakta, %61,8'i bir çalgı aleti çalmak istemektedir. Her üç grupta da öğrencilerin çaldıkları çalgı aletlerine bakıldığında; A grubundaki öğrencilerin en çok gitar, blok flüt ve keman çaldığı, B grubundaki öğrencilerin çoğunluğunun gitar, bağlama ve blok flüt çaldığı ve C grubundaki öğrencilerin ise en çok gitar, blok flüt ve bağlama çaldıkları görülmüştür. Her üç grupta da en çok çalınan çalgı aletinin gitar olduğu ve B grubundaki öğrencilerin %50,3'ünün gitar çaldığı dikkat çekmektedir. Bu durumda, B grubundaki öğrencilerin diğer iki gruba göre çalgı çalmaya daha ilgili oldukları söylenebilir. A grubundaki öğrencilerde ise bu oranın en düşük olduğu görülmektedir. Öğrencilerin çalmak istedikleri çalgı aletlerine bakıldığında; A grubundaki öğrencilerin çoğunlukla keman, gitar, piyano ve

bağlama çalmak istedikleri, B grubundaki öğrencilerin çoğunlukla gitar, keman ve bağlama çalmak istedikleri, C grubundaki öğrencilerin ise çoğunlukla gitar, keman, bağlama, piyano ve bateri gibi çalgıları çalmak istedikleri görülmüştür. Her üç grupta da öğrencilerin çalmayı en çok istedikleri çalgılar gitar, keman ve bağlamadır.

- Öğrencilerin müzik dinlemek için ayırdıkları süre karşılaştırıldığında, şu sonuçlara varılmıştır; A grubunda yer alan öğrencilerin %78,0'lık kısmı; B grubundaki öğrencilerin %87,0'ı; C grubundaki öğrencilerin ise %76,1'i her fırsatta müzik dinlemeye zaman ayırdıklarını belirtmişlerdir. Buna göre, B grubunda bulunan öğrencilerin müzik dinlemek için ayırdıkları zamanın diğer gruplara göre daha çok olduğu görülmektedir.
- Anketi cevaplandıran A, B ve C gruplarındaki öğrencilerin hepsi, dinlemek istedikleri müziklere, en çok Internet, cep telefonu ve müzik çalarlardan eriştiklerini belirtmişlerdir.
- Gruplara dinledikleri müzik türleri sorulduğunda ise şıklarda bulunan, Türkçe sözlü pop müziğin, Yabancı sözlü rock müziğin, Yabancı sözlü pop müziğin ve Türkçe sözlü rock müziğin A ve B gruplarında; Türkçe sözlü pop müziğin, Yabancı sözlü pop müziğin, Türkçe sözlü rock müziğin ve Rap / Hip-Hop müzik türlerinin de C grubunda en fazla tercih edildiği belirlenmiştir. Diğer iki grupla karşılaştırıldığında, C grubunda Rap / Hip-Hop müzik dinlediğini söyleyen öğrenci sayısı dikkat çekici oranda fazladır. Yine Arabesk müzik dinleyen öğrenci sayısının C grubunda fazlaca olduğu da görülmektedir. OÖBP düşükten yükseğe doğru sıralandığında, Yabancı müzik dinleme oranında artış olduğu tespit edilmiştir.
- Dinlenen şarkıcı / müzik grupları arasındaki benzerlik ve farklılıklar incelendiğinde, A ve B grubu öğrencilerinin Yabancı ve Türkçe ağırlıklı Rock, Pop şarkıcı / müzik gruplarını dinledikleri, C grubunun ise Türkçe ve Yabancı Pop gruplarının yanı sıra Hip-Hop / Rap müzik ve Arabesk müzik yapan

şarkıcı / grupları da sıkça dinlediği görülmektedir. A ve B gruplarının dinlemeyi tercih ettikleri şarkıcı / müzik gruplarının müzik türleri, birbirine benzemektedir. Fakat A grubu öğrencileri Yabancı ağırlıklı şarkıcı / müzik gruplarını ve müzik türlerini dinlemektedirken, B grubu öğrencilerinin daha çok Türkçe ağırlıklı şarkıcı / müzik gruplarını ve müzik türlerini dinledikleri görülmüştür. Bu bulgular, bir önceki soruya verilen cevaplarla da örtüşmektedir.

- A, B ve C gruplarındaki öğrencilere, dinledikleri şarkıcı / müzik gruplarını beğenme sebepleri sorulduğunda birbirlerine çok yakın cevaplar vermişlerdir. Öğrenciler, beğenilerinin oluşmasında en çok müziğin kendisinin, şarkıcıların seslerinin ve şarkı sözlerinin etkili olduğunu belirtmişlerdir. Bazı öğrenciler bu soruya yorum yapmışlar ve şarkıcı / müzik gruplarının kişiliklerini beğendikleri için dinlediklerini belirtmişlerdir.
- Meslek seçiminde en önemli dönemde olan liseli gençlere, ileride müziği meslek olarak düşünüp düşünmedikleri sorulduğunda; A grubundakilerin %3,6'sı, B grubundakilerin 11,9'u ve C grubundakilerin %15,5'i, müziği meslek olarak düşündüklerini belirtmişlerdir. Buna göre C grubu öğrencileri diğer iki gruba göre ileride müziği meslek olarak daha fazla istemektedirler. OÖBP düşüğe, müziği meslek olarak edinme isteğinin arttığı gözlemlenmektedir.
- Örnekleme dâhil olan öğrencilere, müzik dışında seçmeyi düşündükleri meslekler sorulduğunda; A grubunda yer alan öğrencilerin büyük çoğunluğunun tıp ve mühendislik, B grubunda yer alan öğrencilerin çoğunluğunun, mühendislik, tıp, sağlık, hukuk, mimarlık ve öğretmenlik; C grubunda yer alan öğrencilerin çoğunluğunun ise öğretmenlik, sağlık, tıp, mühendislik, mimarlık, polislik ve hukuk mesleklerini istedikleri belirlenmiştir. OÖBP düşükten yükseğe doğru sıralandığında meslek çeşitliliğinin azaldığı ve belli mesleklerde yoğunlaştığı görülmektedir.

4.2. Öneriler

Gençlerin müziksel beğenileri ile OÖBP arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yapılan araştırmanın bu kısmında, tespit edilen problemlere yönelik öneriler sunulmuştur.

Örnekleme dâhil olan A, B ve C gruplarında çalgı çalan öğrenci sayıları incelendiğinde, B ve C grubu öğrencilerinin bir çalgı aleti çalmaya olan ilgilerinin birbirlerine oldukça yakın olduğu görülmektedir. Ancak C grubu öğrencilerinde çalgı çalan öğrenci sayısının diğer gruplara oranla oldukça az ve çalmak isteyen öğrenci sayısının çok olması dikkat çekmektedir. C grubundaki öğrencilerin bu isteklerine ulaşabilmesi ve A, B ve C gruplarındaki öğrencilerin çalgı çalmaya daha fazla yönelmeleri için, okullarda birçok çalgı aletinin bulunduğu zengin müzik odaları yapıp, bu çalgıların kursları ihtiyaç ve istek duyan öğrencilere verilebilir. Çalgı eğitimi, bireyin çevresini ve çevresindeki olayları sağlıklı ve dengeli bir şekilde algılamasına ve değerlendirmesine, dikkat, algı, hafıza, farkındalık gibi özelliklerini geliştirmesine yardımcı olur. Bu gibi nedenlerle öncelikle okul rehberlik servisleri, daha sonra da bu servisler aracılığıyla aileler de bilgilendirilerek gerekli bilincin oluşturulması ve öğrencilerin bu kurslara yönlendirilmesi sağlanabilir.

Müzik dinlemenin öğrencilerde, sosyalleşme, kendini ifade etme, rahatlama, ders başarısında artış sağlama ve bireysel gelişimine katkıda bulunma gibi alanlardaki olumlu etkileri göz önünde bulundurulduğunda, nadiren müzik dinlediğini ya da müzik dinlemeye hiç zaman ayırmadığını söyleyen öğrenciler için okullardaki müzikli faaliyetlerin arttırılarak müzikle daha çok iç içe olmaları sağlanabilir.

A, B ve C gruplarındaki öğrencilerin çaldıklarını belirttikleri çalgı çeşitliliği, birbirleriyle benzerlik göstermekte ve gitar, bağlama gibi çalgılarda yoğunlaştığı görülmektedir. Bu sebeple oluşturulabilecek müzik kolu, müzik kursları gibi toplulukların sayısı artırılarak, bu topluluklarda, değişik çalgıların tanıtımı yapılabilir.

Gençlere, dinlenilebilecek birçok müzik türü olduğunu göstermek ve dinledikleri müzik türlerini çoğaltmak amacıyla, gerek Dünya gerekse Türk müzik türlerine müzik eğitiminde daha geniş yer verilebilir.

Gençlerin dinlediği bazı şarkıcı / müzik gruplarının kimi şarkı sözleri incelendiğinde; şiddet, cinsellik, karşı cinse nefret gibi olumsuz tavırlar yer aldığı ve gençleri şiddete, kültürel yozlaşmaya, bunalıma ve hatta sigara, uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklara yönlendirebilecek etkileri olduğu görülmektedir. Bu durum, ayrı bir araştırma konusu olmakla birlikte, söz konusu hususa dikkat çekmek gerekli görülmüştür. Gençleri bu olumsuzlukların kendisinde yaratacağı etkilere karşı bilinçlendirmek ve ne dinlediklerinin bilincine varmalarını sağlamak önemlidir. (Konu ile ilgili detaylı bilgi için Bkz: Feyzan Göher Vural - “Şarkı Sözlerindeki ‘Şiddet’ li Sorunlar”). Konu ile ilgili olarak okullarda medya okur-yazarlığı derslerinde müzik ile ilgili içerik genişletilmelidir.

Öğrencilerin daha çok ve çeşitli müzik dinlemeleri ve müzik ile ilgili meslekleri seçmeye daha yakın olmaları için, verimli bir müzik eğitiminden geçmeleri çok önemlidir. Bu nedenle OÖBP ne olursa olsun bütün liselerde müzik dersleri zorunlu hale getirilmeli ve müzik öğretmenleri, müzik dinleme, müzikle iç içe olma alışkanlıklarının olumlu etkilerinden öğrencilere söz etmeli, onları müziğe özendirmelidir. Öğrencileri yetenekli-yeteneksiz gibi kategorilere ayırmadan, müziksel faaliyetlere dâhil etmek, ders içi koro faaliyetleri düzenlemek, sınıf bazlı küçük dinletiler ve bunun yanı sıra geniş katılımlı sosyal etkinlikler yapmak gençlerin müziksel faaliyetlerle iç içe olmasına imkân tanıyacak ve öğrencilerin bireysel gelişimlerine, müziksel beğenilerine olumlu etki yapacak düzenlemeler olacaktır. Çünkü bireylerin gerek kişisel gerekse toplumsal gelişimlerinde müzik

önemli bir konumdadır. Buna paralel olarak, liselerde özengen (amatör) müzik kursları arttırılıp, öğrencilerin buraya yönlendirilmesi sağlanabilir.

OÖBP arttıkça müziği meslek olarak düşünme oranının azaldığı görülmektedir. Özellikle OÖBP yüksek olan öğrencilerin çok küçük bir kısmı ileride müziği meslek olarak düşündüklerini ve müziğin gelecekte garantili bir meslek olmadığını söylemişlerdir. Gerek onlara gerekse tüm lise öğrencilerine müzik öğretmenliği, müzisyenlik, müzikologluk vb. meslekleri tanıtmak ve bu mesleklerin gelecekları hakkında bilgi vermek üzere meslek seçimiyle ilgili seminerler düzenlenerek bu meslek gruplarına ilgi arttırılabilir. Bu tür seminerlere ailelerin de bilinçlendirilmesi bakımından katılımları istenebilir. Ayrıca okul rehberlik servislerinin, öğrencilere müzikle ilgili meslekleri tavsiye etmeleri aşamasındaki tutumlarına katkıda bulunmak açısından hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenebilir. Şüphesiz müzikle ilgili mesleklere olan ilginin artabilmesi için, söz konusu mesleklerin maddi ve manevi şartlarının iyileştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Öğrencilere müzik dışında seçmeyi düşündükleri meslekler sorulduğunda, OÖBP düştükçe, öğretmenlik mesleğini seçmeyi düşünen öğrenci sayısında büyük bir artış olduğu görülmektedir. Hatta A grubu öğrencilerinden hiçbiri öğretmenliği meslek olarak düşünmemekte ve bunun yerine özellikle tıp ve mühendislikte yoğunlaşmaktadırlar. Tıpkı müzik öğretmenliğinde olduğu gibi diğer öğretmenlik alanlarının da, yüksek OÖBP' na sahip öğrenciler tarafından tercih edilebilmesi için, öğretmenlik mesleğinin şartlarının iyileştirilmesi önemli görülmektedir.

Araştırmanın yapıldığı lise çağı, gençlerin kişilik gelişiminde ve geleceklerinin şekillenmesinde önemli rol oynayan bir dönemdir. Bu dönemdeki gençlerin müziksel beğenilerinin saptanması, gençlerin kişisel eğilimleri, psikolojik durumu gibi etkenlerin yanında elbette yaşadıkları toplumun kültürel birikimi ile ilgili ipuçları verecektir. Eğitimle bireyde istenilerek değiştirilen ya da oluşturulan davranış, önce birey sonra bireyin çevresi ve bu çevreninde diğer çevrelerle etkileşimi sonucu yayılabilir. Eğitimin bu gücünün, kültürlerin değişim ve gelişimlerinde de etkili olduğu söylenebilir. Bir eğitim-öğretim programını geliştirebilmek için, öncelikle programın uygulanacağı kitle iyi analiz edilmelidir. Bu

sebeple gençlerin dinledikleri mzık türlerini, müziğe ayırdıkları zamanı, meslek olarak müziği düşünüp düşünmediklerini vb. hususları geniş örneklerle ışıkta saptamak büyük önem arz etmektedir. Bu saptamalar mzık eğitiminin şekillendirilmesinde yardımcı olacak ve kültürel yaşama katkı sağlayacaktır. Söz konusu konuyu irdeleyen ülke çapında çalışmaların yapılması bu araştırmanın önerilerinden biridir.

KAYNAKÇA

AK, Ahmet Şahin (2009), *Türk Musikisi Tarihi*, Ankara: Akçağ Yayınları.

AKBULUT, Yusuf (1999), “Konya Türkülerinin Notaya Alınmasında Karşılaşılan Güçlükler ve Konya Türkülerinin Doğru Olarak Notaya Alınması”, *Milli Mücadeleden Günümüze Konya (1915-1965)*, Cilt:1, Konya: T.C. Konya Valiliği İl Kültür Müdürlüğü.

AKDOĞAN, Bayram (2008), “Türk Din Musikisi Tarihine Bir Bakış”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı:1, Ankara.

AYDOĞAN, Yasemin ve GÜRSOY, Figen (2007), “Müzik Dinleme Alışkanlıklarının ve Bazı Değişkenlerin Lise İkinci Sınıf Öğrencilerinin Sürekli Kaygı Düzeyleri Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:7, Sayı:1, Bolu.

BİBER ÖZ, Nesrin (2001), “İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi”, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:1, Cilt:14, Bursa.

BiROL, Bülent (2003), “Cumhuriyetimizin 80.Yılında Müzik”, Cumhuriyetimizin 80.Yılında Müzik Sempozyumu, Malatya: Öncü Basımevi.

BUDAK, Ogün Atilla (2006), *Türk Müziğinin Kökeni-Gelişimi*, İstanbul: Phoenix Yayınevi.

ÇAKIR, Vedat (2005), “Konya’nın Geleneksel Eğlence Kültürü”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı:17, Konya.

DİKTAŞ, Mustafa (2011), “Konya Oturak Âlemlerinde Dönüşüm”, *Bilim ve Gelecek Dergisi*, Sayı: 86.

EROL, Orkun (2012), “Silifke Halk Oyunlarında Yer Alan Türkülerin Konuları ve Silifke Türkülerindeki Motifler”, *Yüksek Lisans Tezi*, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

GÖHER VURAL, Feyzan (2011), *İslamiyet'ten Önce Türklerde Kültür ve Müzik*, Konya: Çizgi Kitabevi.

GÖHER VURAL, Feyzan (2007), “Şarkı Sözlerindeki ‘Şiddet’li Sorunlar: İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencileriyle Yapılan Bir Çalışma”, 3. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu, Ankara.

GÜNAY, Edip (2011), *Müzik Sosyolojisi*, Ankara: Bağlam Yayıncılık.

İLYASOĞLU, Evin (2001), *Zaman İçinde Müzik*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

İMİK, Ünal (2007), “Sosyal Statünün Müziksel Beğeniye Etkileri”, *Yüksek Lisans Tezi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

KARASAR, Niyazi (2010), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.

KONGAR, Emre (1994), *Kültür Üzerine*, İstanbul: Remzi Kitabevi.

KÜÇÜKBEZİRCİ, Seyid (2003), “Konya Kent Kültürü ve Folklorü”, *Tarih ve Kültür Başkenti Konya*, Konya: Kültür Yayınları.

KÜÇÜKÖNCÜ, Yılmaz (2004), “Türkiye’de Genel Müzik Kültürüne Etkileri Bakımından Cumhuriyet Döneminde Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenleri”, *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi*, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, 7-10 Nisan.

LEVENDOĞLU, Oya (2005), “Tarih İçinde Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Diğer Kültürlerle Etkileşimleri”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:2, Kayseri.

ODABAŞI, A. Sefa (1999), *Dünden Bu Güne Konya Türküleri*, Konya: Konya Valiliği İl Kültür Müdürlüğü.

ÖGEL, Bahaeddin (1988), *Türk Kültürünün Gelişme Çağları-Dünden Bugüne*, İstanbul: Araştırma Vakfı Yayınları.

ÖGEL, Bahaeddin (1991), *Türk Kültür Tarihine Giriş*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

ÖZBEK, Süleyman (2001), “Türkiye Selçuklularında Kültürel Hayat (Mevlana’nın Fih’iMahif ve Mesnevi’sine Göre)”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:1, Afyon.

ÖZGÜR, Ülkü ve AYDOĞAN, Salih (2004), *Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram*, Ankara: Gazi Kitabevi.

SAKMAN, M. Tahir (2001), *Konya Oturakları*, İstanbul: Milenyum Yayınları.

SALGAR, M. Fatih (2001), *Üçüncü Selim-Hayati, Sanatı, Eserleri*, İstanbul: Ötüken Yayınları.

SAY, Ahmet (2005a), *Müzik Ansiklopedisi*, Cilt:1, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

SAY, Ahmet (2005b), *Müzik Ansiklopedisi*, Cilt:2, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

SAY, Ahmet (2006), *Müzik Tarihi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

SAYGUN, Ahmet Adnan (1987), *Atatürk ve Musiki*, Ankara: Ajans Türk Matbaacılık Sanayi.

TUNALI, İsmail (1996), *Estetik*, İstanbul: Remzi Kitabevi.

UÇAN, Ali (2005a), *Müzik Eğitimi*, Ankara: Evrensel Müzikevi.

UÇAN, Ali (2005b), *Türk Müzik Kültürü*, Ankara: Evrensel Müzikevi.

ULUTÜRK, Nihal (2008), “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri”, *Yüksek Lisans Tezi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

ÜNGÖR, Etem Ruhi (2002), “Dede Korkut ve En Eski Musiki Almimiz Türkistanlı Türk Farabi”, *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt: VI, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.

VURAL, Timur (2012), “Türkiye Selçukluları Dönemi Nevbet Geleneği”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 23.

YAVUZER, Haluk (2001), *Çocuk ve Suç*, İstanbul: Remzi Kitabevi.

YÖRE, Seyit (2008), “Osmanlı/Türk Müzik Kültüründe Levanten Müzikçiler”,
Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, Sayı:24, Konya.

EKLER

Ek-1

Ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıf Öğrencilerinin Müziksel Beğenilerine İlişkin Anket Formu

Bu anket, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı “Konya İli Ortaöğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Müziksel Beğenileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma” başlıklı tez çalışmasına veri toplamak amacıyla, Konya ili merkez okullarında öğrenim görmekte olan ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin müziksel beğenilerinin incelemesini yapmak üzere hazırlanmıştır. Ölçek, bilimsel bir çalışmada kullanılacağından tüm sorulara cevap vermenizi rica ederim. Anketle ilgili vereceğiniz bilgiler sadece bu çalışmada kullanılacak ve kişisel bilgileriniz başka hiçbir kişi ya da kuruma verilmeyecektir. Yardımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Merve SOYCAN

ANKET SORULARI

1.Cinsiyetiniz:

- a) Kız   b) Erkek

2.Sınıfınız:

- a) 9   b) 10   c) 11   d) 12

3. Okulunuzun ismini yazınız.

.....

4.Çaldığınız ya da çalmak istediğiniz bir müzik aleti var mı? Belirtiniz.

a) Var .....çalıyorum.

b) Yok, fakat .....çalmak isterdim.

c) İlgimi çekmiyor.

5. Müzik dinlemek için zaman ayırır mısınız?

- a) Hayır, ayırmam.
- b) Her fırsatta müzik dinlerim.
- c) Nadiren müzik dinlerim.

6. En çok ne tarz müzik dinlersiniz? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a) Türk Halk Müziği
- b) Türk Sanat Müziği
- c) Türkçe sözlü Pop Müzik
- d) Yabancı sözlü Pop Müzik
- e) Arabesk Müzik
- f) Klasik Batı müziği
- g) Türkçe sözlü Rock Müzik
- h) Yabancı sözlü Rock Müzik
- ı) Rap müzik / Hip-Hop
- i) Dini müzik
- j) Caz müzik
- Diğer.....

7. Sevdiğiniz şarkıcı ya da müzik gruplarının adlarını **en beğendiğinizden** başlayarak yazınız.

- a).....
- b).....
- c).....
- d).....
- e).....

8. Yukarıda isimlerini yazdığınız şarkıcı ya da müzik gruplarını neden seviyorsunuz? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz).

- a) Müziklerini beğeniyorum.
- b) Giyim tarzlarını beğeniyorum.
- c) Danslarını beğeniyorum.
- d) Seslerini beğeniyorum.
- e) Şarkı sözlerini beğeniyorum.
- Diğer.....

9. Dinlediğiniz müziklere en çok nereden ulaşıyorsunuz? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz).

a) Televizyon

d) Mp3 / Mp4 çalar

b) İnternet

e) Radyo

c) Cep telefonu

Diğer.....

10. İleride müziği meslek olarak düşünüyor musunuz?

a) Evet, düşünüyorum.

b) Hayır, düşünmüyorum.

11. Eğer müziği meslek olarak seçmeyi düşünmüyorsanız, hangi mesleğe sahip olmayı istiyorsunuz, lütfen yazınız. (10. Soruya “Evet” yanıtını verdiyseniz bu soruyu cevaplandırmayın).

.....
.....

Ek-2

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 48178250-302/ - 170
Konu : Merve SOYCAN'ın
Anket İzni Hk.

NECMETTİN ERBAKAN
ÜNİVERSİTESİ
Öğr. İşl. D. Bşk.
26/02/2013 Sayı: 1721
giden
2013.02.26.1721

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ: Müdürlüğünüzün 04.01.2013 tarih ve 71052239-300/18 sayılı yazısı.

Enstitünüzün Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Merve SOYCAN'ın "Konya İli Ortaöğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Müziksel Beğenileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma" adlı tezi kapsamındaki anket yapma isteği ile ilgili Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 18.02.2013 tarih ve 83688308-605.99/6214 sayılı yazıları ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Tahir YÜKSEK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ekler:
- Resmi Yazı (1 sayfa)
- Onaylı Anket Formu (3 sayfa)
- Okul Listesi (1 sayfa)

T.C.
KONYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

18 ŞUB 2013

Sayı : 83688308-605.99/ 6214
Konu : Araştırma İzni

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 15/01/2013 tarihli ve 48178250-302/033 sayılı yazı

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı Merve SOYCAN'ın "Konya İli Ortaöğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Müziksel Beğenileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma" konulu araştırmasını uygulama talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen ve onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen araştırmanın, İlimiz ekli listede belirtilen ortaöğretim okullarındaki öğrencilere uygulanmasında sakınca görülmemektedir.

Araştırmada Müdürlüğümüz tarafından onaylanarak gönderilen nüshalar kullanılacak olup sonucun CD ortamında iki nüsha olarak Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir. Bilgilerinizi ve adı geçene tebliğini arz ederim.

Mukadder GURSOY
İl Millî Eğitim Müdürü

EKLER: .
1-Okul Listesi(1 Sayfa)
2-Anketler (3 Sayfa)

Abdülaziz Mah. Atatürk Cad. 42040 Meram/KONYA
Tel:0332 353 30 50 Faks:0332 351 59 40
Web : <http://konya.meb.gov.tr>
E-Posta : konyamem@meb.gov.tr

Strateji :
Bilgi: Fatma GÖRES
0332 353 30 50 (1259)
istatistik42@meb.gov.tr

ÖZGEÇMİŞ

20.10.1987 tarihinde Yalova'da doğdu. 1993 yılında Yalova'da başladığı ilköğretimini Konya'da ve 2001 yılındabaşladığı ortaöğretimini 2005 yılında yine Konya'da tamamladı. Yükseköğretimine 2007 yılında Konya Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümünü kazanarak başladı ve 2011 yılında mezun oldu. Aynı yıl Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı. 2013 yılı bahar döneminde Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans programından mezun oldu.